

AKCIJSKI NAČRT

za izvajanje Strategije za manj izgub hrane
in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano:

» SPOŠTUJMO HRANO –
SPOŠTUJMO PLANET «

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

I FEEL
SLOVENIA

AKCIJSKI NAČRT

za izvajanje Strategije za manj izgub hrane
in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano:

» SPOŠTUJMO HRANO –
SPOŠTUJMO PLANET «

SEPTEMBER 2023

ŠTEVILKA: 33200-4/2023/5

REPUBLIKA
SLOVENIJA

VLADA REPUBLIKE
SLOVENIJE

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

I FEEL
SLOVENIA

SEZNAM KRATIC

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje	MIPOR	Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave
BF	Biotehnična fakulteta	MJU	Ministrstvo za javno upravo
CGP	Celostna grafična podoba	MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
CLLD	Lokalni razvoj, ki ga vodi Skupnost (Community Led Local Development)	MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
CPI	Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje	MP	Ministrstvo za pravosodje
CRP	Ciljni raziskovalni projekt	MSP	Ministrstvo za solidarno prihodnost
EKJS	Evropski kmetijski jamstveni sklad	MVI	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	MVZI	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
ESIS	Evropski strukturni in investicijski sklad	MZ	Ministrstvo za zdravje
ESPRA	Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo	NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
ESS	Evropski socialni sklad	NSH	Naša super hrana
EU	Evropska unija	NVO	Nevladne organizacije
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije	OŠ	Osnovna šola
GZS-ZKŽP	Gospodarska zbornica Slovenije - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij	OZS	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
HACCP	Analiza tveganja in ugotavljanja kritičnih kontrolnih točk (Hazard Analysis Critical Control Point)	PP	Proračunska postavka
H2020	Obzorje 2020	SKP	Skupna kmetijska politika
IRP	Investicijsko razvojni projekt	SOS	Skupnost občin Slovenije
JN	Javno naročilo	SRIP	Strateško razvojno inovacijsko partnerstvo
JSKS	Javna služba kmetijskega svetovanja	SRP	Skupna ribiška politika
KATIS	Katalog programov nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja	STO	Slovenska turistična organizacija
KGZS	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije	SURS	Statistični urad Republike Slovenije
KS	Kohezijski sklad	TGZS	Turistično gostinska zbornica Slovenije
LAS	Lokalna akcijska skupina	TSZ	Tradicionalni slovenski zajtrk
LASR	Lokalna akcijska skupina za ribištvo	TZS	Trgovinska zbornica Slovenije
LDN VIZ	Letni delovni načrt vzgojno-izobraževalnih zavodov	TZS	Turistična zbornica Slovenije
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale (povezava med podeželskim gospodarstvom in razvojnimi ukrepi)	UVHVVR	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	VF	Veterinarska fakulteta
MF	Ministrstvo za finance	VIZ	Vzgojno-izobraževalni zavodi
MGTŠ	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	ZMOS	Združenje mestnih občin Slovenije
		ZOS	Združenje občin Slovenije
		ZPS	Zveza potrošnikov Slovenije
		ZRSŠ	Zavod Republike Slovenije za šolstvo
		ZSPM	Zveza slovenske podeželske mladine
		ZZRS	Zavod za ribištvo Slovenije
		ZZS	Zadružna zveza Slovenije

KAZALO

.....

1.0 UVOD	6
Pregled predpisov za preprečevanje in zmanjševanje izgub hrane in količine odpadne hrane	7
Spodbujanje ukrepov ozaveščanja širše javnosti	8
Razvoj ukrepov za ozaveščanje prebivalstva, zlasti vključenega v vzgojno-izobraževalne ustanove (vrtci, osnovne in srednje šole ter univerze)	9
Razvoj posebnih usposabljanj za vse člene verige preskrbe s hrano	10
Razvoj in razširitev primerov dobrih praks (smernice/priporočila in dobre prakse) za vse člene verige preskrbe s hrano	11
Spodbujanje razvoja inovativnih procesov v pridelavi, predelovalni industriji, v obratih strežbe hrane, trgovinah, glede doniranja hrane in zmanjševanja količin odpadne hrane	12
Ugotovitev vzrokov nastajanja izgub hrane in odpadne hrane ter ukrepanje	13
Olajšanje delovanja in spodbujanje sistema doniranja hrane	14
Vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje ter promocija platforme za sodelovanje v ponudbi/razpoložljivosti in vrsti hrane za namen doniranja	15
Nadgradnja metodologije za merjenje količine odpadne hrane v različnih fazah prehranske verige	16
2.0 PRILOGA OBRAZLOŽITEV UKREPOV	19

1.0 UVOD

Akcijski načrt za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt) je pripravljen na podlagi Strategije za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano: »Spoštujmo hrano, spoštujmo planet« (v nadaljnjem besedilu: strategija), ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela s sklepom št. 33000-9/2021/3 z dne 23. 12. 2021.

Osnutek akcijskega načrta je pripravila delovna skupina, ki jo je imenovala Vlada Republike Slovenije s sklepom št. 02401-5/2022/5 z dne 13. 4. 2022, spremenjenim s sklepom št. 02401-34/2022/4 z dne 8. 12. 2022. Delovno skupino so sestavljali predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za finance, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, Ministrstva za zdravje, Statističnega urada Republike Slovenije in Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Redno so bili na sestanke vabljeni imenovani predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije, Turistično gostinske zbornice Slovenije, Zadružne zveze Slovenije, Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, Zveze potrošnikov Slovenije.

Akcijski načrt je izvedbena oblika omenjene strategije, katere cilj je slediti Trajnostnemu razvojnemu cilju Združenih narodov SDG 12.3. Bistvo navedenega trajnostnega razvojnega cilja je povzeto v naslednjem citatu: **»Do leta 2030 na svetovni ravni prepoloviti količino odpadne hrane na prebivalca v prodaji na drobno in pri potrošnikih ter zmanjšati izgube hrane vzdolž proizvodne in dobavne verige, skupaj z izgubami po spravilu pridelka«.**

Eden ključnih ciljev strategije je, da se spremeni način razmišljanja v družbi. To pomeni spoštovanje in

odnos do hrane ter naravnih virov, potrebnih za njeno proizvodnjo.

Da bi bili uspešni na vseh treh področjih delovanja strateških ciljev, morajo vsi člani verige preskrbe s hrano, znanstvena in gospodarska stroka ter oblikovalci politik:

- sodelovati;
- pri iskanju rešitev slediti in razvijati inovacije;
- graditi odnos in spoštovanje do hrane;
- ohranjati naravne vire za ohranjanje planeta;
- pridobivati kompetence za lastne možnosti ukrepanja za preprečevanje in zmanjševanje presežkov hrane ter uporabo odpadne hrane;
- deliti prosto razpoložljivo znanje in podatke za sprejemanje odločitev.

Vse to naslavlja akcijski načrt, ki bo pripomogel k zmanjšanju izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano. Akcijski načrt sledi trem strateškim ciljem, devetim operativnim ciljem in desetim aktivnostim. Skupaj se bo izvajalo 57 konkretnih ukrepov, ki so razporejeni od leta 2023 do 2030, in jih bodo izvajali in v njih sodelovali različni resorji. Akcijski načrt je sestavljen tako, da vsaka izmed desetih aktivnosti prispeva k enemu ali dvema od treh strateških ciljev in enemu ali dvema od devetih operativnih ciljev. Eden od operativnih ciljev »okrepljeno sodelovanje med sodelujočimi«, je bila delovna skupina, imenovana s strani Vlade Republike Slovenije, ki je pripravila osnutek predloga akcijskega načrta. V Prilogi I tega dokumenta je obrazloženo tudi, na kakšen način se bo izvedel posamezen ukrep.

Akcijski načrt se bo spremljal tudi po kazalnikih, določenih v njem, in po količini odpadne hrane, ki jo spremlja in objavlja Statistični urad Republike Slovenije. Spremljanje oziroma evalvacija se bo izvedla v vmesnem obdobju, leta 2026 in po letu 2030. Izvajanja akcijskega načrta bo do leta 2030 spremljala tudi delovna skupina, ki je pripravila osnutek akcijskega načrta za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano.

STRATEŠKI CILJ	Preprečevanje nastajanja izgub hrane, presežkov hrane in odpadne hrane (proizvodnja in potrošnja)
OPERATIVNI CILJ	Ukrepi v SKP (EKSRP in EKJS), SRP (ESPRA) ter drugih skladih EU (ESRR, ESS, KS, ESIS) in nacionalnih skladih oziroma virih
AKTIVNOST 1	Pregled predpisov za preprečevanje in zmanjševanje izgub hrane in količine odpadne hrane

OPIS AKTIVNOSTI: Pregled in nadgradnja predpisov, ukrepov, smernic, normativov, sistem nedovoljenih ravnanj in tehnoloških listov z vidika preprečevanja in zmanjševanja izgub hrane in količine odpadne hrane v celotni verigi preskrbe s hrano.

CILJNA SKUPINA: Aktivnost je usmerjena v vse člene v verigi: primarna pridelava, nosilci živilske dejavnosti, distribucija, prodaja, restavracije in gostinske storitve, humanitarne organizacije, potrošniki kot tudi posamezni resorji v okviru državne uprave (energetski, davčni, ...).

UKREP 1. priprava in sprejetje pravilnika, ki ureja izjeme za neposredno prodajo svežega sadja in zelenjave na tržnicah; 2. revizija Smernic dobre higienske prakse za nosilce živilske dejavnosti, ki prostovoljno zbirajo, shranjujejo, prevažajo, razdeljujejo oziroma posredujejo živila; 3. proučitev možnost dopolnitve zakona, ki ureja kmetijstvo, glede nabora upravičenih stroškov in upravičencev do sofinanciranja tehnične opreme kot posrednika donirane hrane; 4. dopolnitev smernic za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih (VIZ) z vsebinami o zmanjševanju izgub hrane in odpadne hrane; 5. vključitev tematike o preprečevanju izgub hrane in odpadne hrane v akcijski načrt za delo z mladimi kmeti za obdobje 2023–2027; 6. vzpostavitev nacionalne sheme za manj izgub hrane in odpadne hrane (npr. »skrbno ravnanje s hrano«), ki bi bila namenjena celotni verigi; 7. pregled in nadgradnja smernic za izvajanje prehranske oskrbe v domovih za starejše z vsebinami o preprečevanju in zmanjševanju izgub hrane in količin odpadne hrane; 8. vključitev tematike o preprečevanju izgub hrane in odpadne hrane v načrt Mreže za podeželje za obdobje 2023–2027; 9. revizija smernic dobre higienske prakse in uporabe načel kritičnih kontrolnih točk (HACCP).	KAZALNIKI 1. objava pravilnika v Uradnem listu RS; 2. objava posodobljenih smernic na spletni strani UVHVVR; 3. izsledki glede možnosti spremembe zakona in morebitna sprememba zakona; 4. objava smernic; 5. vključitev nalog v Akcijski načrt za delo z mladimi kmeti 2023–2027; 6. priprava pravnih podlag in sprejetje sheme; 7. objava dopoljenih smernic; 8. vključitev tematike v Načrt Mreže za podeželje 2023–2027.	TRAJANJE 2023 (1) 2024 (2) 2024–2026 (3) 2023–2024 (4) 2023–2027 (5) 2025–2028 (6) 2025 (7) 2023–2027 (8) 2023–2027 (9)
	IZVAJALEC MKGP (1, 3, 5, 6, 8) UVHVVR (2) MVI (4) MZ (4) MSP (7) Branžne organizacije (9)	SODELUJOČI Humanitarne (2, 3) TZS (2) GZS-ZKŽP (2), VF(2) OZS (2) TGZS (2) MKGP (6, 7) KGZS (5) ZRSŠ (4) NIJZ (7) ZSPM (5) UVHVVR (9)

OPOMBE:

- naloge se bodo izvajale v okviru rednih nalog MKGP (1, 3, 5, 6);
- sredstva se zagotovijo v okviru proračunskih sredstev UVHVVR (PP 130044) (2);
- sredstva zagotovi MVI 1.000 eurov v okviru javne službe PP 231820 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje (4);
- dodatna finančna sredstva niso potrebna (7), nalogo bo NIJZ izvedel v okviru izvajanja javne službe (PP 7084 – manjši del postavke);
- finančna sredstva se zagotovijo v okviru proračunske postavke MKGP (PP 221064 – Skupni strateški načrt 2023–2027 – EKSRP) (8);
- branžne organizacije (TGZS, ZRSŠ, TZS*, OZS...) za svoje deležnike pregledajo smernice HACCP v okviru lastnih finančnih sredstev. UVHVVR revidirane smernice potrdi v okviru rednih nalog in lastnih finančnih sredstev (9).

STRATEŠKI CILJ Preprečevanje nastajanja izgub hrane, presežkov hrane in odpadne hrane (proizvodnja in potrošnja)

OPERATIVNI CILJ Razviti aktivno komunikacijsko politiko (slogan, CGP)

AKTIVNOST 2 Spodbujanje ukrepov ozaveščanja širše javnosti

OPIS AKTIVNOSTI: Vzpostavitev komunikacijskega orodja in platforme za ozaveščanje širše javnosti oziroma posameznikov za večje spoštovanje hrane, ozaveščanje o vzrokih za nastajanje odpadne hrane ter o možnostih za zmanjšanje te količine. Namen je tudi izboljšati znanje potrošnikov o rokih uporabnosti, načinih konzerviranja in shranjevanja hrane po vrstah proizvodov (zelenjava, meso, sadje, mleko,...), zmanjšanju količine odpadne hrane v povezavi z uporabo lokalne hrane in drugo. Izvajali se bodo ukrepi za obveščanje potrošnika o pomenu kupovanja lokalno pridelane hrane, o pomenu oznak na živilih, o roku uporabnosti (»porabiti do« in »uporabno najmanj do«).

CILJNA SKUPINA: Aktivnost je usmerjena v vse člene v verigi: primarna pridelava, nosilci živilske dejavnosti, distribucija, prodaja, restavracije in gostinske storitve, humanitarne organizacije, potrošniki kot tudi posamezni resorji (delo, družina, socialne zadeve, gospodarstvo, kmetijstvo, ribištvo, šolstvo...).

UKREP

1. slogan in celostna grafična podoba (CGP);
2. vzpostavitev komunikacijskega kanala na spletni strani Naša super hrana – NSH;
3. komunikacijske aktivnosti za ozaveščanje gostinsko-turističnega gospodarstva
4. komunikacijske aktivnosti za ozaveščanje vseh členov verige preskrbe s hrano;
5. razglasitev slovenskega dne brez zavržene hrane na ravni Vlade Republike Slovenije in letno obeleževanje;
6. priprava gradiva za ravnanje s hrano za gospodinjstva;
7. izbira ambasadorja za manj odpadne hrane;
8. širša razprava z javnostjo.

KAZALNIKI

1. slogan in CGP;
2. vzpostavitev, število ogledov platforme, število objav (mediji, družbena omrežja);
3. število izvedenih komunikacijskih aktivnosti (posvetov, okroglih miz) s strani MGTŠ, STO, TGZS, OZS in TZS*;
4. a) video, ki bo ponazarjal namen strategije;
- b) letno obeleževanje Mednarodnega dneva ozaveščanja o izgubah hrane in odpadne hrane (vsako leto 29.9.);
- c) število promocijskih kampanj NSH/ sektorske promocije z vključitvijo teme;
- d) število prispevkov v okviru promocijskih aktivnosti za spletno stran ;
- e) vključitev teme zmanjšanja izgub hrane in odpadne hrane v ESRP v promocijsko aktivnost premičnega degustacijsko izobraževalnega vozila;
- f) v okviru sejma AGRA 2023 se predstavi akcijski načrt;
5. sklep vlade;
6. objava na komunikacijskem kanalu (iz cilja 2);
7. imenovanje ambasadorja/ev;
8. število širših javnih razprav.

TRAJANJE

- 2023 (1)
2023–2024 (2)
2023–2027 (3)
2024–2025 (4.a)
2023–2030 (4.b)
2024–2030 (4.c)
2023–2027 (4.d)
2023–2027 (4.e)
2023–2027 (4.f)
2023 (5)
2023–2030 (6)
2024–2025 (7)
2024–2030 (8)

IZVAJALEC

- MKGP (1, 2, 4.a-4.f, 5, 6, 7, 8)
MOPE (4.b, 7, 8)
MZ (2)
MGTŠ (3)
STO (3)
NIJZ (6)

SODELUJOČI

- MGTŠ, STO, OZS, TGZS, MZ, TZS (1, 2, 4.b, 5)
TGZS, OZS (3)
KGZS (4, 6, 7)
ZPS (6)
ZSPM (4b,7)
GZS-ZKŽP (4)

OPOMBE:

- finančna sredstva bodo zagotovljena v okviru rednih nalog MKGP (1, 5, 4.b);
- finančna sredstva se zagotovijo v okviru MKGP PP 147310 Informiranje in promocija kmetijskih in živilskih proizvodov in PP 130024 Obvezni prispevek po Zakonu o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (2);
- finančna sredstva bodo zagotovljena v okviru rednih nalog MOPE (4.b, 6, 8);
- finančna sredstva bodo zagotovljena v okviru svojega rednega programa dela in v okviru razpoložljivih finančnih sredstev MKGP, MGTŠ, MZ (2);
- finančna sredstva bodo zagotovljena v okviru Mreže za podeželje: Tehnična pomoč Strateškega načrta SKP 2023 -2027 (4.a);
- finančna sredstva se bodo zagotovila v okviru svojega rednega programa dela in v okviru razpoložljivih finančnih sredstev MKGP ter MGTŠ (MZ-medresorsko sodelovanje, v okviru rednih nalog) (4);
- v okviru v okviru svojega rednega programa dela in v okviru razpoložljivih finančnih sredstev MKGP ali Sklada za podnebne spremembe (7);
- v okviru v okviru svojega rednega programa dela in v okviru razpoložljivih finančnih sredstev MKGP (8).

STRATEŠKI CILJ	Preprečevanje nastajanja izgub hrane, presežkov hrane in odpadne hrane (proizvodnja in potrošnja)
OPERATIVNI CILJ	Dvig ozaveščenosti v izobraževalnih sistemih (vrtci, šole, srednje šole, fakultete, javni zavodi)
AKTIVNOST 3	Razvoj ukrepov za ozaveščanje prebivalstva, zlasti vključenega v vzgojno-izobraževalne ustanove (vrtci, osnovne in srednje šole ter univerze)

OPIS AKTIVNOSTI: *Vključitev vsebine o izvoru (lokalnosti), načinu pridelave, priprave hrane in zmanjševanju odpadne hrane ter njenem vplivu na izpuste toplogrednih plinov v letne delovne načrte za vrtce, osnovne šole in srednje šole. Smiselno se vsebine vključijo v študijske programe. Temo zmanjševanja količin odpadne hrane in uživanja lokalne hrane se vključijo v letne delovne načrte šol oziroma šolski program v smislu odnosa do hrane in odpadne hrane. V okviru šolske sheme sadja in zelenjave ter mleka se nadaljuje ozaveščanje na temo preprečevanja nastajanja odpadne hrane. Prav tako se bodo razvijali različni projekti za vrtce in šole, ki se bodo lahko predstavili kot primer dobre prakse. Spodbujala se bosta uporaba lokalne hrane in zmanjšanje količine odpadne hrane (sodelovanje javnih zavodov in komunalnih podjetij, ki izvajajo javno komunalno dejavnost pri iskanju optimalnih rešitev in podobno).*

CILJNA SKUPINA: *Aktivnost je usmerjena v otroke, mladostnike, dijake, študente.*

UKREP

1. aktivnosti v okviru ukrepa šolske sheme:

- spremljevalne izobraževalne dejavnosti šolske sheme, ki vključujejo temo preprečevanja izgub/odpadne hrane;
- strokovno srečanje na temo zmanjševanja odpadne hrane, namenjeno učiteljem – mentorjem šolske sheme, kot pomoč za izvajanje spremljevalnih izobraževalnih dejavnosti šolske sheme za učence v šoli; strokovno gradivo za srečanje (v PDF obliki, po možnosti tudi posnetek) objaviti na spletni strani MKGP;
- video/spletni seminar o zmanjševanju izgub/odpadne hrane v povezavi z lokalno hrano, namenjen učiteljem in učencem, kot pomoč za obravnavanje te teme z učenci;
- vključitev vsebin o zmanjševanju odpadne hrane in uživanju lokalne hrane v programe dela večgeneracijskih centrov;
- spodbujanje ozaveščenosti v vzgojno-izobraževalnih ustanovah (VIZ);
- ozaveščanje mladih za zmanjševanje odpadne hrane v gostinstvu in turizmu (osnovnošolci in srednješolci ter študenti);
- predlog za vključitev vsebin, ki so povezane z ozaveščanjem učencev, dijakov in študentov višjih strokovnih šol o pomembnosti zmanjševanja obsega odpadne hrane;
- predlog posodobitev oziroma dopolnitev visokošolskih programov z vsebinami, povezanimi z zmanjševanjem izgub hrane in količinami odpadne hrane, doniranjem hrane ter njihovimi vplivi na okolje in podnebje, prehransko varnost in socialni vidik;
- vključevanje teme v okviru navodil in aktivnosti tradicionalnega slovenskega zajtrka (TSZ).

KAZALNIKI

- a) število in delež šol, ki so v spremljevalne izobraževalne dejavnosti šolske sheme vključile temo o odpadni hrani;
- b) število udeleženih šol na srečanju;
2. število video posnetkov / št. webinarjev;
3. število večgeneracijskih centrov, ki so temo vključili v svoje delo;
4. priprava strokovnih usmeritev s področja odpadne hrane za pripravo LDN VIZ in spremljanje teh dejavnosti;
5. število izvedenih projektov za mlade s tematiko zmanjšanja odpadne hrane v gostinstvu in turizmu;
- a) v sklopu projekta Zlata kuharnica (OŠ), ki ga vodita TGZS in TZS*, kjer gre za tekmovanje mladih v kuhanju, se učence ozavešča o čim manj odpadne hrane in zavržene hrane;
- b) v okviru projekta Turistične zveze Slovenije (TZS) »Turizmu pomaga lastna glava« (OŠ) se v okviru razpisane tematike »Kulinarika« v prihodnjih letih vključijo tudi tematika odpadne hrane;
- c) v okviru projektov Turistične zveze Slovenije (TZS) »Več znanja za več turizma« se dijake (srednje šole) ozavešča o čim manj odpadne hrane in zavržene hrane;
- d) Turistična Zveza Slovenije bo v prihodnjem obdobju izvedla natečaj za mlade za pridobitev inovativne ideje, kam z ostanki hrane pri šolski prehrani (nov projekt);
6. priprava pobude;
7. priprava in utemeljitev pobude;
8. vključitev teme v navodila TSZ.

TRAJANJE

2023–2029 (1.a)
2024 (1.b)
2023–2030 (1.c)
2023 (2)
2024–2030 (3)
2023–2026 (4)
2023–2027 5.a–5.c

IZVAJALEC

MKGP (1.a, 1.b, 2, 7, 8)
NIJZ (1.b)
MDDSZ (3)
MVI (4, 6)
TZS* (5)
TGZS (5.a)

SODELUJOČI

SOS, ZMOS, ZOS (3)
NIJZ (1.a, 1.b)
MZ (1.a, 1.b)
MVI (1.a, 1.b, 8)
MVZI (7)
KGZS (1.a, 1.b)
GZS-ZKŽP (1.a)
TGZS (5.a)
MGTS (5),
ZRSŠ (4, 6)
TZS* (6)
MKGP (6)

OPOMBE:

- ni financiranja teh dejavnosti šole (1.a);
- predvidoma bodo izvajalci člani delovne skupine za šolsko shemo (zlasti NIJZ in MKGP), zato ne bodo potrebna sredstva, ki se za NIJZ zagotovijo v okviru sofinanciranja javne službe NIJZ, ki jo zagotavlja MZ. (PP 7084 – manjši del) (1.b);
- sredstva zagotovi MKGP do 80.000 eurov iz Sklada za podnebne spremembe (2);
- dodatna sredstva niso potrebna (3);
- sredstva v višini 2.000 eurov se zagotovi v okviru javne službe PP 231820 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje na MVI (4);
- ni finančnih posledic (6, 7);
- ni finančnih posledic (8).

STRATEŠKI CILJ	Preprečevanje nastajanja izgub hrane, presežkov hrane in odpadne hrane (proizvodnja in potrošnja)	
OPERATIVNI CILJ	Usposabljanje zaposlenih v sistemih prehrane (ponudniki lokalne hrane, šolske kuhinje, gostinstvo, predelovalna industrija, področje doniranja hrane)	
AKTIVNOST 4	Razvoj posebnih usposabljanj za vse člene verige preskrbe s hrano	
<p>OPIS AKTIVNOSTI: Pregled stanja ravnanja s hrano in odpadno hrano v celotni verigi preskrbe s hrano. Za vse člene verige preskrbe s hrano se bodo izvedla usposabljanja in pripravile smernice oz. priporočila. V vrtcih in šolah se bodo pregledali prehranski normativi, pribor (zajemalke, ali so prevelike) in jedilniki. Otroke in mladostnike se bo spodbujalo k zauživanju ponujenih obrokov. Enako v domovih za starejše in v drugih javnih zavodih. Pripraviti je treba usposabljanja, ki bi zaposlenim v teh členih zagotovila dodatno znanje za preprečevanje izgub hrane in odpadne hrane (predavanja, spletna izobraževanja oziroma predavanja, kratka jasna priporočila, kontrolni sezname). V okviru strateškega načrta SKP in drugih skladov EU in nacionalnih finančnih virov po letu 2020 je treba spodbujati ukrepe, ki pripomorejo h krožnemu gospodarjenju ter zmanjšanju izgub hrane in količine odpadne hrane (izobraževanja pridelovalcev, investicije, ki pripomorejo k zmanjšanju izgub hrane in količine odpadne hrane, povezovanje, kratke dobavne verige, investicije v sodobne predelovalne sisteme, inovativni proizvodi, EIP/sodelovanje, raziskave in drugo)</p> <p>CILJNA SKUPINA: Aktivnost je usmerjena v vse člene v verigi: primarna pridelava, nosilci živilske dejavnosti, distribucija, prodaja, restavracije in gostinske storitve, humanitarne organizacije, potrošniki.</p>		
<p>UKREP</p> <p>1. usposabljanje zaposlenih v verigi preskrbe s hrano glede zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane (vsi členi);</p> <p>2. vključitev teme zmanjšanja izgub hrane in odpadne hrane v skupno kmetijsko politiko (SKP):</p> <p>a) IRP32 - Izmenjava znanj in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev (usposabljanje svetovalcev, kmetov, mladih prevzemnikov, kot npr.);</p> <p>b) LEADER/CLLD (ozaveščanje lokalnih akcijskih skupin in upravičencev projektov);</p> <p>c) IRP 10 – podintervencija podpora za ustanovitve in začetno delovanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju (usposabljanje članov skupin proizvajalcev za skupno trženje);</p> <p>3. vključitev teme zmanjšanja izgub hrane in odpadne hrane v letne ali večletne programe dela in finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna:</p> <p>a) KGZS/JSKS: svetovanje, informiranje in usposabljanje pridelovalcev in predelovalcev ter izvajalcev dopolnilnih dejavnosti na kmetiji o možnostih zmanjševanja izgub hrane in količin odpadne hrane (tehnologija, pogodbe, predelava, doniranje in podobno);</p> <p>b) Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS): informiranje/svetovanje glede možnosti zmanjšanja odpadne hrane pri ribah med ribolovom in pri ulovu ter zmanjšanje izgub med zaledenitvijo, pakiranjem, skladiščenjem in prevozom ter prodajo;</p>	<p>4. usposabljanje strokovnih delavcev v VIZ – KATIS;</p> <p>5. usposabljanje za organizatorje šolske prehrane in osebja, ki sodeluje pri šolski prehrani.</p>	<p>TRAJANJE</p> <p>2024–2026 (1)</p> <p>2023–2027 (2.a, 2.b, 2.c)</p> <p>2023–2027 (3.a)</p> <p>2023–2028 (3.b)</p> <p>2023–2025 (4)</p> <p>2023–2025 (5)</p>
	<p>KAZALNIKI</p> <p>1. število usposabljanj;</p> <p>2. a) število udeležencev, število dogodkov;</p> <p>b) število navodil v okviru izvajanja LEADER, število projektov LAS in LASR;</p> <p>c) število priznanih skupin in število vključenih KMG v priznane skupine;</p> <p>3. a) kazalniki po programu JSKS za posamezno leto (število priporočil v pisni obliki in število udeležencev usposabljanj);</p> <p>b) število svetovanj/usposabljanj ZZRS s to temo;</p> <p>4. število usposabljanj (sistem KATIS);</p> <p>5. št. usposabljanj in število udeležencev.</p>	<p>IZVAJALEC</p> <p>MKGP (1, 2.a, 2.b, 2.c, 3.a, 3.b)</p> <p>TZS (1)</p> <p>ZZS, KGZS, GZS-ZKŽP, OZS, ZZRS, TGZS (1), MOPE (1)</p> <p>MVI (4)</p> <p>ZRSŠ (5)</p> <p>NIJZ (5)</p> <p>MZ (5)</p> <p>Univerza v Ljubljani (BF in VF) (1)</p>

OPOMBE:

- kar je v okviru MJU-Upravne akademije, se financira iz EU skladov; predavanja izvede MKGP; ostali deležniki vsak v okviru svojega finančnega okvira (1);
- v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE 5.000 evrov uredi MOPE (1);
- sredstva iz SKP (2.a, 2.c, 2.d, 2.e);
- MKGP pripravi navodila v okviru svojih rednih delovnih nalog (2.b);
- MKGP bo finančna sredstva zagotovil v okviru letnega ali večletnega programa dela in finančnega načrta KGZS/JSKS in ZZRS (3.a, 3.b);
- MVI zagotavlja sredstva v okviru svojih proračunskih sredstev iz PP 231815 – Izobraževanje učiteljev (4);
- MZ zagotovi sredstva v okviru manjšega dela sredstev namenjenih izvedbi programa »program implementacije smernic zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih za krepitev ponudbe zdravih šolskih obrokov v obdobju 2023–2025. Financiranje se bo izvedlo iz PP 180050 Sredstva ima ministrstvo zagotovljena na proračunski postavki 180050 - Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti, ukrep 2711-18-0005 - Zdravje na področju prehrane in telesne dejavnosti (5).

STRATEŠKI CILJ	<ul style="list-style-type: none"> • Preprečevanje nastajanja izgub hrane, presežkov hrane in odpadne hrane (proizvodnja in potrošnja) • Zmanjševanje količin odpadne hrane s prerazporejanjem in uporabo presežkov
OPERATIVNI CILJ	<ul style="list-style-type: none"> • Dvig ozaveščenosti o zmanjšanju izgub in presežkov hrane ter količine odpadne hrane in usposobljenosti za to (širša javnost) • Povečati inovacije in spodbujati dobre prakse pri zmanjševanju količine odpadne hrane
AKTIVNOST 5	Razvoj in razširitev primerov dobrih praks (smernice/priporočila in dobre prakse) za vse člene verige preskrbe s hrano

OPIS AKTIVNOSTI: Narediti povezan sistem vseh členov v verigi, s katerim bi se pokazalo, kako je mogoče na podlagi primerov dobre prakse zmanjšati količino odpadne hrane in izkazovati pozitivne učinke in ga promovirati (npr. različne konference, predavanja in podobno). Pomemben partner pri preprečevanju odpadne hrane so lokalne skupnosti kot odgovorne za ravnanje z odpadki in svetovanje pri ravnanju z odpadki (nekateri občine so razvile dobre prakse, ki se v promociji lahko predstavljajo kot vzor drugim). Občine lahko vzpostavijo sistem nagrajevanja javnih ustanov (vrtcev, domov za starejše in drugih), ki ustvarijo (naj)manj odpadne hrane, organizirajo se izobraževanja za občane (kako pravilno porabiti ostanke v novih jedeh, kako kompostirati in podobno).

CILJNA SKUPINA: Aktivnost je usmerjena v vse člene v verigi: primarna pridelava, nosilci živilske dejavnosti, distribucija, prodaja, restavracije in gostinske storitve, humanitarne organizacije, potrošniki kot tudi resorji.

UKREP

1. objavljanje primerov dobrih praks na spletni strani NSH in drugih spletnih straneh;
2. razvoj praktičnih veščin priprave hrane v VIZ s poudarkom na tradicionalnih jedeh pri izvajanju različnih dejavnosti, ki jih izvajajo v okviru osnovnošolskega izobraževanja VIZ;
3. prilagoditev priporočil za vsak člen verige preskrbe s hrano glede ravnanja oziroma preprečevanja nastajanja izgub hrane in odpadne hrane;
4. spodbujanje subjektov (trgovcev) k ponudbi hrane tik pred iztekom roka;
5. priprava priporočil za javne naročnike o organizaciji trajnostnih dogodkov (vključno s priporočili za manj odpadne hrane);
6. objava primerov dobrih praks v okviru pristopa LEADER/CLLD na NSH;
7. seznanjanje in spodbujanje predelovalcev hrane, živilskih podjetij, strežbe hrane in trgovcev na drobno k prostovoljnemu sprejetju kodeksa odgovornega poslovanja s hrano in trženja;
8. vključitev vidika zmanjševanja zavržkov hrane v okviru sofinanciranega programa Slovenske karitas »Migaj, zdravo uživaj!«.

KAZALNIKI

1. število objavljenih dobrih praks;
2. število VIZ, ki so izvajale dodatne aktivnosti na te teme;
3. št. objavljenih priporočil na spletni strani KGZS, ZZRS, in spletni strani NSH;
4. število objav;
5. objava priporočil;
6. število objavljenih primerov dobrih praks v okviru pristopa LEADER/CLLD na NSH;
7. objava na spletni strani NSH in število podjetij, ki je sprejelo kodeks, ki vključuje tudi del vezan na zmanjšanje izgub hrane in odpadne hrane;
8. izvedba skupnih delavnic kuhanja za mlade okviro projekta »Migaj, zdravo uživaj!«.

TRAJANJE

- 2023–2030 (1)
- 2023–2030 (2)
- 2023–2027 (3)
- 2023–2030 (4)
- 2023–2024 (5)
- 2023–2027 (6)
- 2023–2030 (7)
- 2023–2025 (8)

IZVAJALEC

- MKGP (1, 3, 6, 7)
- MOPE (5)
- ZRSŠ (2)
- MZ (2, 8)
- MGTSŠ (3)
- TZS (4)
- Interesna združenja (KGZS, GZS-ZKŽP, TZS...) (3)

SODELUJOČI

- KGZS (1), GZS-ZKŽP (1), ZZS (1), MZ (1), NIJZ (1), Inštitut za nutricionistiko (1)
- MOPE(1)
- MGTSŠ (1)
- ZRSŠ (1, 3)
- LAS (6)
- TZS (1, 3, 4)
- OZS (1, 3), TGZS (1, 3)
- Občine (1)
- GZS-ZKŽP (7)
- TZS (7)
- TGZS (7)
- OZS (7)

OPOMBE:

- finančna sredstva za objave dobrih praks se bo zagotovilo v okviru svojega rednega programa dela in v okviru razpoložljivih finančnih sredstev posameznega resorja (MKGP, MOPE, MZ, MGTSŠ...), ki bo dobre prakse identificiral in poslal na MKGP. Finančna sredstva NIJZ, Inštitut za nutricionistiko predstavljajo del sredstev MZ (sofinanciranje), ki je namenjen izvedbi programa v okviru sofinanciranja programov na področju prehrane (JR 2022-2025) (1);
- finančna sredstva so v okviru rednih nalog ZRSŠ (2);
- finančna sredstva se zagotovi v okviru posameznega člana verige preskrbe s hrano in MKGP (3);
- finančna sredstva predstavljajo del sredstev MZ (sofinanciranje), ki je namenjen izvedbi programa v okviru sofinanciranja programov na področju prehrane in za področje zdrav življenjski slog mladih (JR 2022-2025) (2, 8);
- finančna sredstva so zagotovljena v okviru TZS (4);
- finančna sredstva zagotovi MOPE v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE PP 231758 – Sklad za podnebne spremembe (2.000 evrov) (5);
- financiranje projektov bo v okviru LEADER/CLLD, objava primerov v okviru PP MKGP (6);
- posebna finančna sredstva niso potrebna (7).

STRATEŠKI CILJ	Zmanjševanje količine odpadne hrane s prerazporejanjem in uporabo presežkov hrane
OPERATIVNI CILJ	Povečati inovacije in spodbujati dobre prakse pri zmanjševanju količine odpadne hrane
AKTIVNOST 6	Spodbujanje razvoja inovativnih procesov v pridelavi, predelovalni industriji, v obratih strežbe hrane, trgovinah, glede doniranja hrane in zmanjševanja količin odpadne hrane

OPIS AKTIVNOSTI: Spodbuditi prakse, ki prispevajo k zmanjšanju odpadne hrane, s spodbujanjem podjetij, zlasti tistih v industrijskem sektorju (hrana, embalaža in drugi), da sprejmejo inovativne procese proizvodnje, ki se lahko sofinancira prek SKP po letu 2020. Spodbujanje ozaveščanja in povezovanja z raziskovalnimi in razvojnimi subjekti prek različnih raziskav, ki bi prinesle pozitivne rešitve za boj proti odpadni hrani. Če je hrana blizu izteka roka uporabnosti, ki zagotavlja njeno uživanje v skladu z veljavnimi standardi o varnosti hrane, je namen spodbuditi trgovce, da v trgovinah ustvarijo sisteme s ponudbo takšnih živil, ki jih potrošnik lahko prepozna. Cilj je tudi, da posamezni člani verige preskrbe s hrano vzpostavijo sistem v boju za manj izgub hrane in odpadne hrane v poslovne procese.

CILJNA SKUPINA: Aktivnost je usmerjena proizvajalce, živilskopredelovalno industrijo, restavracije oziroma gostinske obrate in hotele, trgovce in druge.

UKREP 1.vključitev teme zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane ter uporabo presežkov v okviru SKP: a) pri merilih za izbor vlog upravičenec prejme točke, če donira presežke humanitarnim organizacijam v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo; b) vključitev teme zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane v okviru javnega razpisa za projekte EIP; 2.vključevanje teme zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane v okviru izbire raziskovalnih projektov ciljnega raziskovalnega programa; 3.raziskave ponudb živil blizu izteka roka uporabnosti; 4.raziskave in inovacije v okviru SRIP hrana, H2020 in Obzorje Evropa; 5.na NSH ureditev spletišča do različnih virov financiranj raziskav in njihovih izsledkov; 6.anketa med trgovci za predloge nadgradnje/dopolnitev sistema doniranja hrane.	KAZALNIKI 1. a) število upravičencev, ki so uveljavljali to merilo; b) število JR s to tematiko in podprtih projektov s to temo; 2. število objavljenih pozivov s to temo, število podprtih; 3. objava izsledkov raziskav; 4. število uspešno prijavljenih projektov in izvedenih aktivnosti; 5. ureditev povezav do razpisov in izsledkov; 6. izsledki ankete.	TRAJANJE 2023–2027 (1) 2023–2030 (2) 2023–2029 (3) 2023–2030 (4) 2023–2030 (5) 2024 (6)
		IZVAJALEC MKGP (1, 2, 5) MIPOR (3) vsi (4) TZS (6)
		SODELUJOČI vsi deležniki in resorji (5) ZPS (3)

OPOMBE:

- podpora za projekte EIP so zagotovljena v okviru finančnih sredstev za intervencije razvoja podeželja Strateškega načrta SKP za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (1);
- sredstva se zagotovi v okviru pozivov CRP proračuna MKGP (2);
- MIPOR izvaja v okviru rednih nalog (pravna podlaga je podeljena koncesija za opravljanje javne službe izvajanja primerjalnih ocenjevanj blaga in storitev s strani MGTŠ); PP 231592 MGTŠ 5.840 evrov v 2023. Sredstva zagotavlja ZPS v kolikor se ne podeli koncesije od 2024–2029 (11.680 evrov) (3);
- sredstva za objavljanje na NSH se zagotovi znotraj razpoložljivih sredstev MKGP (5);
- finančna sredstva so zagotovljena v okviru aktivnosti TZS (6).

STRATEŠKI CILJ	Preprečevanje nastajanja izgub hrane, presežkov hrane in odpadne hrane (proizvodnja in potrošnja)
OPERATIVNI CILJ	Usposabljanje zaposlenih v sistemih prehrane (ponudniki lokalne hrane, šolske kuhinje, gostinstvo, predelovalna industrija, področje doniranja hrane)
AKTIVNOST 7	Ugotovitev vzrokov nastajanja izgub hrane in odpadne hrane ter ukrepanje

OPIS AKTIVNOSTI: Ugotoviti vzroke nastajanja izgub hrane in odpadne hrane v vsakem členu verige preskrbe s hrano. Sledi potrebna ukrepanje in usmerjeno obveščanje o preprečevanju, odpravljanju, zmanjševanju izgub hrane in količine odpadne hrane (npr. smernice, navodila, priporočila, prilagoditev poslovnih procesov, obveščanje, naložbe in drugo).

CILJNA SKUPINA: Aktivnost je usmerjena v proizvajalce, predelovalno industrijo, distributerje, restavracije oziroma gostinske obrate in hotele, trgovce, gospodinjstva.

UKREP 1. spodbujanje ugotavljanja in spremljanja vzrokov za nastanek izgub hrane in odpadne hrane; 2. priprava pripomočka za ugotavljanje in spremljanje vzrokov odpadne hrane.	KAZALNIKI 1. število aktivnosti (predavanj, objav, smernic...); 2. objava pripomočka na spletni strani NSH.	TRAJANJE 2023–2030 (1) 2023–2025 (1*) 2024 (2)
		IZVAJALEC MKGP (1, 2) MOPE (1) MSP (1) MZ (1*)
		SODELUJOČI Vsi (1) NIJZ (1*) NVO (1, 2)

OPOMBE:

- v okviru rednih nalog MGP (1);
- MZ zagotovi sredstva v okviru manjšega dela sredstev namenjenih izvedbi programa »Nadgradnja razvoja trajnostnega modela strokovne podpore študentski prehrani – Dober tek, Študent!« v obdobju 2023-2025. Financiranje se bo izvedlo iz PP 180050 Sredstva ima ministrstvo zagotovljena na proračunski postavki 180050 - Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti, ukrep 2711-18-0005 - Zdravje na področju prehrane in telesne dejavnosti (1*);
- MOPE v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE, 3.000 evrov (1);
- MSP bo za ta namen v okviru svojih PP zagotovil 2.000 evrov (1);
- MKGP poskusi zagotoviti sredstva v okviru Sklada za podnebne spremembe ali Akcijskega načrta Mreže za podeželje 2023 – 2027 (2).

STRATEŠKI CILJ	Zmanjševanje količine odpadne hrane s prerazporejanjem in uporabo presežkov hrane	
OPERATIVNI CILJ	Doniranje hrane	
AKTIVNOST 8	Olajšanje delovanja in spodbujanje sistema doniranja hrane	
<p>OPIS AKTIVNOSTI: Nadgraditi sistem donirane hrane z usklajenimi postopki in primerno opremljenostjo izvajalcev. V ta namen se bodo izvajala redna usposabljanja osebja za ravnanje z donirano hrano in tudi donatorjev. Nadaljevalo se bo sofinanciranje nakupov tehnične opreme posrednikov za razdeljevanje donirane hrane ter poiskale možnosti za sofinanciranje porabljene energije in drugih obratovalnih stroškov. Predvidena je vzpostavitev enotnega sistema dolgoročnega zaposlovanja osebja in poročanja o količinah donirane hrane ter vzpostavitev sistema skladiščenja donirane hrane (vključitev lokalnih skupnosti, zadrug, skupin proizvajalcev in drugih).</p> <p>CILJNA SKUPINA: Ciljna skupina so prehrabna, kmetijska, maloprodajna podjetja, javni zavodi, distributerji, gostinski sektor ter humanitarne in druge organizacije, ki se ukvarjajo z razdeljevanjem presežne hrane.</p>		
<p>UKREP</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.usposabljanje/predavanje za osebje (humanitarnih organizacij in donatorjev); 2.izvajanje javnega razpisa za sofinanciranje nakupa tehnične opreme posrednikom pri doniranju hrane; 3.vzpostavitev in delovanje vladne delovne skupine (na ravni državnih sekretarjev) za reševanje težav humanitarnih organizacij, ki se ukvarjajo s prerazporejanjem hrane. 	<p>KAZALNIKI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. št. usposabljanj / št. udeležencev; 2. št. JR/ število prejemnikov sredstev/ znesek izplačil; 3. imenovanje delovne skupine. 	<p>TRAJANJE</p> <p>2024–2030 (1) 2023–2027 (2) 2024–2030 (3)</p>
		<p>IZVAJALEC</p> <p>MKGP (1, 2, 3)</p>
		<p>SODELUJOČI</p> <p>UVHVVR (1) TZS (1) MJU(3) MZ(3) MDDSZ (3) MSP (3) MP(3)</p>

OPOMBE:

- finančna sredstva se zagotovijo v okviru rednih delovnih nalog MKGP in UVHVVR (redne naloge javnih uslužbencev MKGP in UVHVVR) (1);
- finančna sredstva v višini 50.000 do 100.000 eurov se zagotovijo na PP 200024 Podpora prepoznavnosti slovenske hrane (2);
- finančna sredstva se zagotovijo v okviru rednih delovnih nalog resorjev (3).

STRATEŠKI CILJ	Zmanjševanje količine odpadne hrane s prerazporejanjem in uporabo presežkov hrane	
OPERATIVNI CILJ	Povečati inovacije in spodbujati dobre prakse pri zmanjševanju količine odpadne hrane	
AKTIVNOST 9	Vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje ter promocija platforme za sodelovanje v ponudbi/razpoložljivosti in vrsti hrane za namen doniranja	
OPIS AKTIVNOSTI: Spodbuditi donatorje in posrednike k sodelovanju pri projektu doniranja hrane		
CILJNA SKUPINA: Aktivnost je usmerjena k prehrabnim, kmetijskim, maloprodajnim podjetjem, javnim zavodom, distributerjem, gostinskemu sektorju ter humanitarnim in drugim organizacijam, ki se ukvarjajo z razdeljevanjem presežne hrane		
UKREP 1.vzpostavitev pilotnega projekta digitalne ponudbe/spremljanja/poročanja presežkov oziroma donirane hrane (v okviru CRP, JN in podobno); 2.objava kalkulatorja vplivov odpadne hrane na spletni strani NSH.	KAZALNIKI 1. a) objava izsledkov (na NSH); b)digitalna platforma ponudbe/spremljanja/poročanja presežkov oz. donirane hrane (na NSH); 2. objava kalkulatorja na spletni strani NSH.	TRAJANJE 2024–2030 (1) 2023 (2)
		IZVAJALEC MKGP (1, 2)
		SODELUJOČI MOPE (1) SURS(1b) MF/FURS (1) TZS(1)

.....

OPOMBE:

- MKGP v okviru JN, CRP ...; MKGP in MOPE proučita tudi možnost financiranja iz Sklada za podnebne spremembe; SURS bo v sklopu cilja 1.b sodeloval oziroma pomagal MKGP pri vzpostavljanju metodologije za spremljanje presežkov oziroma donirane hrane (1);
- 10.000 evrov v okviru PP 231758 –Sklad za podnebne spremembe, financira MKGP (2).

STRATEŠKI CILJ	Ustrezno ravnanje z odpadno hrano
OPERATIVNI CILJ	Nadgradnja sistema spremljanja količine odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano in poročanja o njej
AKTIVNOST 10	Nadgradnja metodologije za merjenje količine odpadne hrane v različnih fazah prehranske verige

OPIS AKTIVNOSTI: Nadgradnja metodologije za merjenje količin odpadne hrane v vseh fazah prehranske verige. Nadgradnja metodologije za možnost spremljanja tudi po vrstah odpadne hrane (užitni, neužitni del; glede na vrsto živil v odpadni hrani) v verigi preskrbe s hrano.

CILJNA SKUPINA: Aktivnost je usmerjena k proizvodnji hrane (vključno s primarno), k distribuciji in trgovini z živili, h gostinstvu in strežbi hrane ter h gospodinjstvom.

<p>UKREP</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.nadgradnja sistema za poročanje podatkov o odpadkih (IS-Odpadki); 2.nadgradnja metodologije za pripravo podatkov o odpadni hrani glede na izvor njenega nastanka in spremljanje nastajanja odpadne hrane v gospodinjstvih; 3.nadgradnja ocene deleža odpadne hrane v bioloških odpadkih in mešanih komunalnih odpadkih; 4.nadgradnja ocene deleža užitnega/ neužitnega dela odpadne hrane med nastalimi količinami odpadne hrane; 5.vzpostavitev modela za pripravo ocen o izbranih skupinah živil (na ravni: sadje, zelenjava, mesni izdelki, mlečni izdelki, pekovski izdelki in podobno) znotraj količin nastale odpadne hrane; 6.nadgradnja prve objave SURS o odpadni hrani glede na rezultate ukrepov 2 do 5 te aktivnosti. 	<p>KAZALNIKI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.nadgrajen sistem za zbiranje podatkov o odpadkih in posledično o odpadni hrani; 2.a) ocene kvantitativnih podatkov o odpadni hrani v primarni proizvodnji in v gospodinjstvih; b) rezultati analiz kuhinjskih dnevnikov odpadne hrane in sortirnih analiz bioloških odpadkov iz gospodinjstev; 3.deleži odpadne hrane v bioloških odpadkih in delež odpadne hrane v mešanih komunalnih odpadkih; 4.deleža užitnega/neužitnega dela odpadne hrane v nastali odpadni hrani; 5.model za pripravo ocen o izbranih skupinah živil znotraj nastale odpadne hrane; 6. nadgrajena SURS objava podatkov o odpadni hrani. 	<p>TRAJANJE</p> <p>2024–2029 (1) 2023–2026 (2.a) 2024–2026 (2.b) 2025–2026 (3) 2025–2030 (4) 2024–2025 (5)</p>
		<p>IZVAJALEC</p> <p>MOPE (2.a, 2.b, 3, 4, 5) ARSO (1), SURS (2.a, 3, 4, 5, 6)</p>
		<p>SODELUJOČI</p> <p>SURS, MOPE, ARSO,</p>

OPOMBE:

- v okviru PP 231758 –Sklad za podnebne spremembe za 2023, za naprej MOPE prouči možnosti financiranja iz Sklada za podnebne spremembe (PP 231758) (1);
- MOPE zagotovi sredstva v okviru rednih nalog (2.b, 3, 4), v kolikor bi bila uspešna pridobitev projekta (5), v nasprotnem se za projekt (5) zagotovijo sredstva iz ukrepa 2550-17-0036 v višini 32.000 EUR, v okviru LIFE IP CARE4CLIMATE (2.b, 3, 4) iz postavke 231758 Sklad za podnebne spremembe skupaj 52.000 evrov;
- za nalogo (5) je potrebno zagotoviti še alternativni vir sredstev, saj (v kolikor SURS in MOPE ne bi bila uspešna pri pridobitvi mednarodnih sredstev za razvoj tega področja), SURS dodatnih sredstev za izvedbo te naloge, v okviru svojih rednih nalog, nima in je tudi nima planirane v trenutnem srednjeročnem programu 2023/2027. MOPE v primeru neuspešnosti pridobitve mednarodnih sredstev za nalogo (5) pripravi predlog za financiranje iz Sklada za podnebne spremembe, (35.000 evrov), pridobitev sredstev bo odvisna od prioritet Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe;
- sredstva so v okviru rednih nalog SURS (6).

2.0 PRILOGA

OBRAZLOŽITEV UKREPOV

A1/1:

Pravilnik o izjemah glede tržnih standardov za prodajo svežega sadja in zelenjave na tržnicah omogoča uveljavljanje nacionalne izjeme na podlagi četrtega odstavka 4. člena Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 543/2011 z dne 7. junija 2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave (UL L št. 157 z dne 15. 6. 2011, str. 1) zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/1845 z dne 29. julija 2022 o popravku nekaterih jezikovnih različic Priloge I k Izvedbeni uredbi (EU) št. 543/2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave (UL L št. 256 z dne 4. 10. 2022, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 543/2011/EU), da se tudi iz zahtev posebnih tržnih standardov izvezajo pridelki: jabolka, hruške, kivi, solata, kodrolistna endivija in endivija eskariol, breskve in nektarine, agrumi, jagode, paprika, namizno grozdje in paradižnik. Pridelki se lahko prodajajo na registriranih tržnicah, rezerviranih za pridelovalce s sedežem KMG-MID (identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva) z območja Republike Slovenije, na katere pridelovalci dostavijo pridelke, ki so jih pridelali na svojem kmetijskem gospodarstvu ter so namenjeni le za neposredno prodajo končnemu potrošniku oziroma za neposredno dostavo. Namesto dosedanjih zahtev posebnih tržnih standardov bodo navedeni pridelki izpolnjevali nižje zahteve splošnega (minimalnega) tržnega standarda v skladu z Prilogo 1, del A Uredbe 543/2011/EU. Na prodajnem mestu mora biti navedena tudi identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: KMG – MID). Če pridelovalec, ki ima sedež KMG – MID v Republiki Sloveniji, prideluje pridelke na svojih zemljiščih v sosednjih državah, mora na stojnici registrirane tržnice ob pridelkih označiti poreklo s celim imenom države. Aktivnost izvede Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: MKGP) v letu 2023. Posebna finančna sredstva niso potrebna. Aktivnost se izvede v okviru rednih nalog MKGP.

A1/2:

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: UVHVVR) do konca leta 2024 pripravijo revizijo Smernic dobre higienske prakse za nosilce živilske dejavnosti, ki prostovoljno zbirajo, shranjujejo, prevažajo, razdeljujejo oz. posredujejo živila. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru proračunskih sredstev

UVHVVR (PP 130044 v višini 2.000 evrov. Smernice dobre higienske prakse za nosilce živilske dejavnosti se objavijo na spletnem mestu državne uprave (spletni strani UVHVVR) in na spletni strani Naša super hrana (v nadaljnjem besedilu: NSH) – odstrani za zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane.

A1/3:

Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2 in 18/23, v nadaljnjem besedilu: Zkme) v tretjem odstavku 89.a člena že opredeljuje posrednike pri razdeljevanju donirane hrane. Ti so humanitarne organizacije v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, invalidske organizacije v skladu z zakonom, ki ureja invalidske organizacije, ter javni zavodi s področja socialnih in varstvenih storitev, ki razdeljujejo donirano hrano upravičencem iz petega odstavka 89.a člena. V okviru tega ukrepa bo MKGP proučilo možnost dopolnitve Zkme glede nabora posrednikov pri razdeljevanju donirane hrane, ki so lahko upravičeni v okviru javnega razpisa za sofinanciranje nakupa tehnične opreme posrednikom pri razdeljevanju donirane hrane. Prav tako bo proučilo možnost razširitve nabora upravičenih stroškov (npr. potrošni material,...). Kazalniki so izsledki proučitve, ki se bo izvedla v obdobju 2024 – 2026 in morebitna dopolnitev Zkme z razširjenim naborom posrednikov pri razdeljevanju donirane hrane. Finančna sredstva za to aktivnost niso potrebna. Aktivnost se izvede v okviru rednih nalog MKGP.

A1/4:

Zakon o šolski prehrani (Uradni list RS, št. 3/13, 46/14 in 46/16 – ZOFVI-K, v nadaljnjem besedilu: ZŠolPre-1) v 4. členu določa, da vzgojno-izobraževalni zavodi upoštevajo Smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Zavod Republike Slovenije za šolstvo (v nadaljnjem besedilu: ZRSŠ) bo pripravil dopolnitve smernic z vzgojno-izobraževalnimi vsebinami zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane. Naloga bo umeščena v letni delovni načrt ZRSŠ za leto 2023. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: MVI) bo zagotovilo finančna sredstva v okviru javne službe (PP 231820 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje v višini 1.000 evrov). Kazalnik za navedeno aktivnost so objavljene smernice.

Smernice poleg vzgojno-izobraževalnega vidika

vsebujejo tudi zdravstveni vidik, ki se ukvarja z načrtovanjem in ponudbo obrokov v vzgojno izobraževalnih zavodih (v nadaljnjem besedilu: VIZ). Spodbuja se npr. naročanje živil s čim manj odpadne embalaže ter rotacija živil po sistemu 'first in first out' (FIFO). V okviru strokovnega spremljanja smernic Nacionalni inštitut za javno zdravje (v nadaljnjem besedilu: NIJZ) v zavodih beleži poročane trende (subjektivno) glede ostankov hrane. Pripravo zdravstvenega vidika smernic kot tudi spremljanje njihovega izvajanja opravlja NIJZ v skladu z ZŠolPre-1 v okviru javne službe. NIJZ v skladu z navedenim zakonom spremlja tudi izvajanje šolske prehrane v skladu z veljavnimi smernicami in šolam svetuje. Posebni finančni viri niso potrebni. Sredstva za izvedbo naloge s strani NIJZ se deloma zagotovijo s PP 7084 - Izvajanje javne službe NIJZ, ki jo financira Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ).

A1/5:

Tematika zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane se vključi v Akcijski načrt dela z mladimi kmeti 2023 – 2027 v okviru različnih aktivnosti, ki se bodo izvajale v obdobju 2023 – 2027. V okviru specifičnega cilja »Dopolnitev učnih načrtov in večji nabor izbirnih kmetijskih vsebin v kurikulumu osnovnih šol« se bo izvajala aktivnost »Poučno s kmetkami«. V okviru te aktivnosti bodo kmetice, usposobljene za prenos znanja o slovenski hrani, ravnanju s hrano za manj izgub hrane in odpadne hrane, pomenu kmetijstva, načinu kmetovanja, razvoju podeželja ipd., prenašale informacije na mlajše generacije, v šole, v podjetja, na sejnih, ipd. Kazalnik za to aktivnost je izvedba vsaj treh delavnic do leta 2027.

V okviru specifičnega cilja »Ozaveščenost mladih o pomenu kmetijstva in delu kmeta za dobrobit celotnega prebivalstva« se bo izvajala aktivnost priprave in objave člankov v strokovnih revijah za učitelje in v revijah za mlade (npr. Ciciban, Zmajček, Pikapolonica, PIL, Smrklija, Cool, ipd.). K sodelovanju pri pripravi gradiva bodo povabljeni strokovnjaki in ostali primerni predstavniki organizacij pripravljavk akcijskega načrta za mlade kmete (MKGP, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: KGZS) in Zveza slovenske podeželske mladine (v nadaljnjem besedilu: ZSPM)). Vsebine se porazdelijo znotraj partnerjev, in sicer vsaj en članek na leto, za vse partnerje skupaj (trije v obdobju 2023-2027). Skupaj se bo pripravil nabor tem na začetku koledarskega leta (npr. preprečevanje izgub hrane in odpadne hrane, pomen mladega kmeta, ipd.). Kazalnik za to aktivnost je objava treh prispevkov v celem obdobju 2023-2027.

V okviru specifičnega cilja »Ozaveščenost o pomenu lokalne hrane kot delu zdravega načina življenja« se bo izvajala aktivnost promoviranja lokalne hrane in zmanjševanje količin izgub hrane in odpadne hrane (npr. obeleževanje mednarodnega dneva ozaveščenosti o izgubah hrane in odpadni hrani na dan 29. september. in Slovenski dan brez zavržene hrane na dan 24. april)

v povezovanju z zdravim načinom življenja skozi vsa življenjska obdobja.

A1/6:

MKGP bo v zakonodajni okvir vključil nacionalno certifikacijsko shemo za manj izgub hrane in odpadne hrane, ki bi bila namenjena celotni verigi preskrbe s hrano. V nadaljevanju pa bo pripravil še izvedbene predpise za nacionalno certifikacijsko shemo in način kontrole. Subjekti, ki bodo pridobili nacionalni certifikat bodo v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike lahko upravičeni do sofinanciranja postopka certificiranja in nadzora, enako kot so za ostale sheme kakovosti. Ukrep se bo izvedel v obdobju 2023 – 2027. Kazalnik je vključitev sheme v zakonodajo in priprava izvedbenih predpisov za nacionalno shemo ter način kontrole. Za pripravo zakonodaje ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev. Zakonodaja se pripravi v okviru rednih nalog MKGP.

A1/7

Ministrstvo za solidarno prihodnost (v nadaljnjem besedilu: MSP) bo z Aktivom prehranskih delavcev, ki deluje v okviru Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, do leta 2025, pregledalo in nadgradilo Smernice za izvajanje prehranske oskrbe v domovih za starejše z vsebinami preprečevanja in zmanjševanja izgub hrane in količin odpadne hrane. Naloga se bo izvedla v sodelovanju z MKGP in NIJZ. Posebna finančna sredstva niso potrebna. Posodobitev se bo izvedla v okviru rednih nalog Aktiva prehranskih delavcev in v sodelovanju z MKGP in NIJZ, ki bo nalogo izvajal v okviru letnega plana nalog NIJZ, ki se financira v okviru izvajanja javne službe NIJZ (PP 7084 – manjši del).

A1/8:

Tematika zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane se vključi v Akcijski načrt Mreže za podeželje 2023 - 2027. Tematika se bo izvedbeno lahko nasloвила preko komunikacijskih aktivnosti Mreže za podeželje (npr. priprava video prispevka, ki bo ponazarjal namen Strategije za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano, primeri dobrih praks, izdaja publikacij), aktivnosti usposabljanja in povezovanja ali pa preko Poziva Mreže za podeželje, v okviru katerega se lahko prijavijo interesna združenja in posamezniki za izvedbo določenih aktivnosti, med katerimi bodo lahko sofinancirane tudi aktivnosti povezane z zmanjševanjem izgub hrane in odpadne hrane. Kazalnik je število izvedenih aktivnosti. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru proračunske postavke MKGP (PP 221064 – Skupni strateški načrt 2023–2027 – EKSRP).

A1/9:

Panožne organizacije: Trgovinska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: TZS), Tiristično gostinska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: TGZS) Obrtna zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: OZS), Gospodarska zbornica Slovenije-Združenje kmetijskih in živilskih podjetij (v nadaljnjem besedilu: GZS – ZKŽP), ZRSŠ in drugi. v okviru lastnih finančnih sredstev, v obdobju 2023 – 2027 pregledajo in revidirajo smernice dobre higienske prakse in uporabe načel kritičnih kontrolnih točk (HACCP – Hazard Analysis Critical Control Point) za sisteme priprave hrane, kjer obstajajo (vrtci, šole, gostinska, trgovinska dejavnost) in jih pošljejo UVHVVR v potrditev. Bolnišnice in domovi za ostarele nimajo teh smernic, saj imajo svoj lasten notranji nadzor osnovan na načelih HACCP. Seznam smernic:

A2/1:

MKGP bo v letu 2023 pripravilo slogan in celostno grafično podobo (v nadaljnjem besedilu: CGP) za manj izgub hrane in odpadne hrane za namen spletne komunikacije s širšo javnostjo v okviru spletne strani Naša super hrana. CGP bo predstavljen tudi deležnikom delovne skupine vlade, ki je pripravila osnutek predloga akcijskega načrta. Dodatna finančna sredstva niso potrebna. CGP in slogan se pripravita v okviru rednih nalog MKGP.

A2/2:

MKGP bo v okviru platforme 'Naša super hrana' (v nadaljnjem besedilu: NSH) vzpostavilo 'podstran', kot komunikacijski kanal, na katerem se bodo objavljale različne informacije o možnostih preprečevanja ter zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane, objava različnih priporočil, ozaveščanje o rokih uporabe,... povezave do: Skupna kmetijska politika (v nadaljnjem besedilu: SKP) – Mreža za podeželje, Life Care4Climate (v nadaljnjem besedilu: LIFE C4C), Prehrana.si, Zveza potrošnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPS), TGZS, Trgovinska zbornica Slovenije (TZS), Obrtna zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: OZS), Slovenska turistična organizacija (v nadaljnjem besedilu: STO), KGZS, Zadružna zveza Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZS), GZS – ZKŽP, MZ, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (v nadaljnjem besedilu: MGTŠ). Podstran se bo pripravila v obdobju 2023 – 2024 po vzoru podobnih spletnih strani drugih držav članic Evropske Unije (v nadaljnjem besedilu: EU). Kazalnik bo število ogledov podstrani, število objav (infografike, mediji, FB, TW, IG, splet, ...). Finančna sredstva se zagotovijo v okviru MKGP PP 147310 Informiranje in promocija kmetijskih in živilskih proizvodov in PP 130024 Obvezni prispevek po Zakonu o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Spletna stran se vzpostavi v obdobju 2023 – 2024.

Ostala ministrstva in organizacije (MZ, MVI, Ministrstvo za okolje podnebje in energijo (v nadaljnjem besedilu: MOPE), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve

in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ), MGTŠ in KGZS, ZZS, GZS-ZKŽP, TZS, Zveza potrošnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPS), TGZS, OZS, STO, ZRSŠ, NIJZ) zagotovijo povezavo do odstrani. Finančna sredstva zagotovijo v okviru lastnih sredstev.

A2/3:

Komunikacijske aktivnosti za ozaveščanje gostinsko-turističnega gospodarstva se bodo izvajale na način, da se bo na spletni strani Zelene sheme slovenskega turizma dodala povezava na spletno stran MKGP NSH, kjer bodo navedene aktivnosti za uresničevanje Strategije za zmanjšanje izgub hrane in odpadne hrane.

V okviru aktivnosti Zelene sheme slovenskega turizma, ki jih za deležnike turizma izvaja STO, bodo potekale delavnice in posveti na temo zelenega turizma, na katerih bo obravnavna tudi problematika zmanjšanja izgub hrane in odpadne hrane. STO bo te aktivnosti izvajal v skladu s svojim Programom dela in v okviru predvidenih proračunskih sredstev za aktivnosti v okviru Zelene sheme slovenskega turizma vse do leta 2027. Prav tako bodo tudi druge organizacije s področja turizma skrbele za ozaveščanje deležnikov turizma o tej tematiki. Prva okrogla miza na to temo je bila izvedena že v letu 2022 v okviru »Zelenega dne slovenskega turizma« v organizaciji STO. Prav tako bo ta tematika izpostavljena na drugih posvetih in okroglih mizah za deležnike turizma (tudi v sklopu Gostinsko-turističnega zbora v organizaciji TGZS ter v okviru sejma MOS). Posvet na to temo je organizirala tudi Turistična zveza Slovenije 15. februarja 2023 v okviru sejma Alpe Adria, kjer je bila deležnikom turizma predstavljena Strategija za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano. Aktivnosti bodo izvedene v obdobju 2023–2027. Financirane bodo v sklopu izvedbe Programa dela STO ter v okviru dela in aktivnosti MGTŠ iz PP 231552 Trženje in razvoj turizma. Kazalnik: število komunikacijskih aktivnosti.

A2/4:

a) Komunikacijske aktivnosti za ozaveščanje vseh členov verige preskrbe s hrano. Tako bo eden od kazalnikov priprava videa, ki bo ponazarjal namen strategije. Video se bo financiral bodisi preko javnega naročila (v nadaljnjem besedilu: JN), naročilnice ali natečaja iz finančnih sredstev Mreže za podeželje v okviru Tehnične pomoči Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (PP MKGP 221064 – Skupni strateški načrt 2023–2027).

b) Letno se bo, 29. septembra, obeleževalo Mednarodni dan ozaveščanja o izgubah hrane in odpadni hrani. Večina gradiva bo pripravljena v okviru rednih delovnih nalog MKGP. V primeru potrebnega financiranja se sredstva zagotovijo iz PP 200024 Podpora prepoznavnosti slovenske hrane.

c) V okviru promocijskih kampanj po zakonu, ki ureja promocijo, posameznih sektorjev in generičnih promocijskih kampanj se bo poleg kakovosti in drugih

prednosti vključilo tudi temo zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane. Izpostavljalo se bo, da hrana ne sodi v smeti, predlagalo kako se porabi presežke, kako vključiti presežke v nove obroke, Finančna sredstva se bodo zagotovila v okviru proračunskih postavk MKGP (PP 147310 Informiranje in promocija kmetijskih in živilskih proizvodov in PP 130024 Obvezni prispevek po Zakonu o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov). Kot kazalnik se bo spremljalo število kampanj oz. projektov kjer bo tema vključena, in sicer v obdobju 2023–2030.

d) V okviru Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo 2021 – 2027 (v nadaljnjem besedilu: ESRPA 2021 – 2027) promocijskih aktivnosti se bodo pripravili in objavili pisni prispevki za spletno stran. Kazalnik je število prispevkov v obdobju 2023 – 2027. Za ESRPA 2021 – 2027 se finančna sredstva zagotovijo v okviru PP 221060 (EU) in PP 221061 (SI) MKGP.

e) MKGP bo v okviru ESPRA 2021 – 2027 temo zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane, v povezavi s sektorjem gospodarskega ribolova, akvakulture in predelave, vključil v ustrezne promocijske aktivnosti. Za ESPRA 2021 – 2027 se finančna sredstva zagotovijo v okviru PP 221060 (EU) in 221061 (SI) MKGP.

f) MKGP bo v okviru sejma AGRA 2023 predstavil akcijski načrt za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano. Aktivnost se bo izvedla v okviru rednih nalog MKGP.

Sodelujoči bodo izvajali tudi razne aktivnosti, delavnice, seminarje za svoje člane.

A2/5:

MKGP bo pripravilo pobudo za razglasitev slovenskega dne brez zavržene hrane, ki bi se obeležil 24. aprila. Predlog bo posredovan Vladi Republike Slovenije v letu 2023. Nato se bo dan obeležil vsako leto s pozivom preko medijev in različnimi aktivnostmi. Dodatna finančna sredstva niso potrebna oz. se bodo aktivnosti MKGP financirale v okviru PP 200024 Podpora prepoznavnosti slovenske hrane.

A2/6:

Za ravnanje s hrano se bodo za gospodinjstva pripravila gradiva. Gradiva bodo vključevala priporočila o umnem nakupovanju, kako zmanjšati količino odpadne hrane v vsakdanjem življenju, kako se lahko shranjuje določene proizvode oz. živila (npr. sezonsko sadje, zelenjava, meso, ...), odmrzovanje, porcioniranje posameznih živil na osebo in obrok (potreba/osebo), kakšni pripomočki obstajajo, ki pomagajo sestaviti ideje za obrok iz razpoložljivih sestavin, kako se naučiti spreminiti navade,... (npr. <https://www.lovefoodhatewaste.com>). Delno so gradiva že pripravljena, nekatera bodo prevedena iz obstoječih preverjenih platform drugih držav. Gradiva bodo objavljena na spletni strani NSH. Za gradivo poskrbijo MKGP, MOPE in NIJZ. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru proračunskih sredstev MKGP, in MOPE- LIFE C4C.

Gradiva se pripravljajo sproti do leta 2030.

NIJZ pripravlja gradivo o prehrani za potrošnike za čas nestabilnih razmer. Posreden cilj je zmanjšane izgub hrane tako, da se svetuje preudaren nakup hrane in preudarno vodenje gospodinjstva (npr. način skladiščenja hrane doma, vključevanje doma pridelane hrane v obroke, podaljšanje obstojnosti sadja in zelenjave, pravilno razumevanje roka uporabnosti itd.). Tudi to gradivo bo objavljeno na spletni strani NSH in NIJZ.

A2/7:

MKGP bo z JN ali javnim pozivom izbral in imenoval ambasadorja z namenom promoviranja smotrnega pridelovanja, predelave, nakupovanja, ravnanja in kuhanja živil. Skozi promoviranje bo ambasador ozaveščal o pozitivnih in negativnih posledicah nesmotrnega ravnanja z živilo. Lahko bi izvajal kuharske tečaje za kuharje in dijake, kjer bi bil poudarek na uporabi lokalnih živil, zdravi prehrani in manj odpadne hrane (<https://climatesmartchefs.eu/course>). Način izbire ambasadorja še ni določen, bo pa izbran za obdobje do leta 2030, za kar bo prejel določeno nagrado. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru PP MKGP.

A2/8:

V obdobju 2024 do 2030 bodo izvedena javna posvetovanja z različnimi deležniki verige preskrbe s hrano in javnostjo. Gre za posvete, ki bi se izvedli npr. v Državnem zboru (v nadaljnjem besedilu: DZ), Državnem svetu (v nadaljnjem besedilu: DS), v obliki javne razprave organizirane s strani Evropske Komisije (v nadaljnjem besedilu: EK). Na posvetih bi se predstavilo aktivnosti v okviru akcijskega načrta, novosti s tega področja, zanimive primere iz Slovenije in Evrope, ipd. V kolikor bodo potrebna finančna sredstva, se bodo zagotovila znotraj proračunskih postavk MKGP.

A3/1.a:

V okviru ukrepa Šolska shema (razdeljevanje brezplačnega obroka sadja in zelenjave ter mleka in mlečnih izdelkov otrokom v šoli, ki vključuje spremljevalne izobraževalne ukrepe/dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: SIU) deluje medresorska delovna skupina, v kateri sodelujejo: MKGP, MVI MZ, NIJZ, KGZ, GZS-ZKŽP, ..., ki jo vodi MKGP. Šole pripravijo načrt izvajanja, ki vključuje tudi SIU. Med teme SIU spada tudi zmanjševanje odpadne hrane. Načrt izvajanja na začetku in poročilo o izvajanju šolske sheme na koncu šolskega leta šola napiše v e-vprašalnik, ki je del vrednotenja šolske sheme. Oba vprašalnika bosta vsebovala vprašanje o temah, ki so jih vključili v SIU. Na osnovi vprašalnika za poročilo o izvajanju se bo lahko meril kazalnik: koliko šol je v SIU vključilo temo odpadna hrana. Finančna sredstva so zagotovljena v okviru PP MKGP, in sicer za leto 2023 na PP 170054 Šolska shema 2017-2020 – EU in PP 170056 Šolska shema 2017 – 2020 - slovenska udeležba, ter od

leta 2024 naprej na PP 221648 Šolska shema – SLO in PP 221647 Šolska shema – EU.

A3/1.b:

MKGP bo skupaj z NIJZ organiziral strokovno srečanje za učitelje/mentorje šolske sheme. Vsebino predavanj bosta pripravila NIJZ in MKGP. Po potrebi bodo med predavatelje vključeni tudi strokovnjake z drugih področij (npr. izobraževanja, ki bodo predstavili didaktični vidik, ...). Strokovno gradivo tega srečanja bo objavljeno na spletni strani o šolski shemi, ki jo na gov.si ureja MKGP, če bo mogoče, pa tudi avdio – video posnetek srečanja. Sredstva za izvedbo naloge s strani NIJZ se deloma zagotovijo s PP 7084 - Izvajanje javne službe NIJZ, ki jo financira MZ. Ostala sredstva so zagotovljena v okviru MKGP PP 221648 Šolska shema-SLO in PP 221647 Šolska shema-EU.

A3/2:

V okviru javnega naročila bo MKGP izbral izvajalca za pripravo učnega gradiva v obliki kratkih videov in pisnega gradiva na temo zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane v povezavi z lokalno hrano. Video in učno gradivo bo namenjeno učiteljem in učencem za prvo triado. Gradivo bo služilo kot pomoč za obravnavanje te teme z učenci. Ukrep se bo izvedel v 2023. Sredstva so zagotovljena v okviru MKGP PP 231758 – Sklad za podnebne spremembe.

A3/3:

Vključitev vsebin zmanjševanja odpadne hrane in uživanja lokalne hrane v programe dela večgeneracijskih centrov. Od 2024 – 2030 bo MDDSZ spremljalo št. večgeneracijskih centrov, ki so temo vključili v svoje delo. Dodatna finančna sredstva niso potrebna.

A3/4:

V okviru ukrepa 4 bo ZRSŠ na podlagi dodeljenih nalog MVI pripravil strokovne usmeritve glede vzgojno izobraževalnih dejavnosti s področja odpadne hrane. Vključitev teh vsebin v letni delovni načrt (v nadaljnjem besedilu: LDN) šol bo osnova za spodbujanje ozaveščenosti v vzgojno izobraževalnih zavodih v smislu uporabe lokalne hrane, odnosa do hrane in zmanjševanja količin odpadne hrane. Na podlagi sprejetih LDN šol bo ZRSŠ spremljal in pripravil poročilo o izvajanju teh dejavnosti. MVI zagotovi finančna sredstva v okviru javne službe (PP 231820 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje v višini 2.000 evrov). Naloga se bo izvajala od 2023 – 2026.

A3/5:

Za ozaveščanje mladih za zmanjševanje odpadne hrane v gostinstvu in turizmu (osnovnošolci in srednješolci) bo

Turistična zveza Slovenije izvedla projekte za osnovnošolsko in srednješolsko mladino, s katerimi želi vzpodbuditi zanimanje za turizem. V okviru teh projektov bodo mlade ozaveščali tudi o zmanjšanju odpadne hrane.

a) V sklopu projekta Zlata kuharnica (za osnovne šole), ki ga vodi TGZS in izvaja Turistična zveza Slovenije, kjer učenci osnovnih šol tekmujejo v pripravi hrane, se učence ozavešča o čim manj odpadne hrane in zavržene hrane.

b) V okviru projekta Turistične zveze Slovenije »Turizmu pomaga lastna

glava«, ki se izvaja v osnovnih šolah (v nadaljnjem besedilu: OŠ), se lahko v okviru razpisane tematike »Kulinarika« v prihodnjih letih vključi tudi tematika odpadne hrane. V okviru tega projekta osnovnošolci izdelajo raziskovalne naloge, raziščejo svoj domač kraj in turistične ponudnike v njem ter predlagajo možne rešitve. Projekti so zastavljeni tako, da bi lahko bili implementirani v praksi.

c) V okviru projektov Turistične zveze Slovenije »Več znanja za več turizma«, kjer sodelujejo srednje šole in dijaki pripravljajo raziskovalne naloge na določene teme ter jih predstavijo tudi na sejmu Alpe Adria se bo v prihodnjih letih lahko razpisala tudi tema, pri kateri bodo dijake ozaveščali o čim manj odpadne hrane in zavržene hrane (kar je pomembno tudi za gospodinjstva in pri prihodnjih kuharjih). Pri projektu sodelujejo Turistična zveza Slovenije, Zavod RS za šolstvo in Center RS za poklicno izobraževanje.

d) V prihodnjih letih bo Turistična zveza Slovenije izvedla natečaj za mlade za pridobitev inovativne ideje, kam z ostanki hrane pri šolski prehrani.

Projekte, ki jih izvaja TZS sofinancirajo različna ministristva, med njimi tudi MGTŠ na osnovi pogodbe s TZS, ki se sklepa za določeno obdobje, iz proračunske postavke PP 231552 Trženje in razvoj turizma (pogodba se sklene za izvedbo posameznih projektov). Predvideno izvajanje projektov je obdobje do 2027.

Ozaveščanje študentov bo izvajala Študentska organizacija Slovenije z akcijami v okviru področja študentske prehrane.

A3/6:

V okviru navedenega ukrepa bo MVI pripravil pobudo, ki bo naslovljena na ZRSŠ in Center RS za poklicno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: CPI). ZRSŠ med drugimi pripravlja in sodeluje pri pripravi vzgojno-izobraževalnih programov na področju splošnega izobraževanja. Razvoj in priprava programov poklicnega in strokovnega izobraževanja je v pristojnosti CPI. Glede na njune pristojnosti bo MVI javnima zavodoma predlagal vključitev teh vsebin v različne strokovne module, predmete ali druge sestavine programov oziroma skozi medpredmetno povezovanje, ki bodo ozaveščale učence, dijake in študente višjih strokovnih šol o pomembnosti zmanjševana obsega odpadne hrane. Kazalnik za navedeno aktivnost bo pripravljena pobuda.

MKGP in TZS po potrebi sodelujeta pri prenovi poklicnih standardov v okviru svojih pristojnosti.

A3/7:

Predlog posodobitev oz. dopolnitev visokošolskih programov z vsebinami povezanimi z zmanjševanjem izgub hrane in količinami odpadne hrane, doniranjem hrane, ipd. ter njihovimi vplivi na okolje in podnebje, prehransko varnost in socialni vidik. Pobudo pripravi MKGP za Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (v nadaljnjem besedilu: MVZI) v obdobju 2023 -2024. Posebna finančna sredstva niso potrebna. Aktivnost se uredi znotraj rednih nalog MKGP.

A3/8:

V okviru Tradicionalnega slovenskega zajtrka (v nadaljnjem besedilu: TSZ) bo MKGP v navodila in aktivnosti, ki so namenjeni javnim zavodom in vsem sodelujočim pri projektu TSZ vključil tudi vidik zmanjševanja količin odpadne hrane oz. zavržene hrane. Dodatna finančna sredstva niso potrebna. Aktivnost se bo izvedla v okviru rednih nalog MKGP.

A4/1:

V okviru prenosa znanja bo MKGP na Ministrstvo za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: MJU) poslal pobudo oz. predlog usposabljanja zaposlenih v javni upravi na temo zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane. Usposabljanje bo izvajal predstavnik MKGP. Predlog se pripravi v obdobju 2024-2026. Posebna finančna sredstva niso potrebna.

Primarni pridelovalci, predelovalci, distribucija (brez trgovin), kmetijski svetovalci se bodo lahko usposabljali v okviru A4/2.a - Intervencija IRP32 - Izmenjava znanj in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev se bodo izvajali po sistemu javnih razpisov.

Ribiči se bodo usposabljali glede ravnanja in evidenc zavržkov, s čimer jih bo seznanil svetovalec s tega področja. Svetovalec se bo usposabljal na različnih srečanjih in konferencah, kjer bo na dnevnem redu omenjena problematika. Kazalnik ukrepa je število izvedenih usposabljanj, ki se bodo izvajala od 2024 do 2027 in bodo vključevala temo zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane.

V okviru projekta LIFE C4C so predvidena izobraževanja in delavnice za različne člene verige o zmanjševanju in preprečevanju odpadne hrane. Delavnice bodo vključevale pregled stanja, diskusijo z udeleženci in priporočila. V ta namen bo namenjenih 5.000 evrov iz PP 231758 Sklad za podnebne spremembe.

MVI aktivnost je v okviru A4/4 – vključitev tem s področja ravnanja s hrano in zmanjšanjem odpadne hrane v Katalogu programov nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja (v nadaljnjem besedilu: KATIS). MVI zagotavlja

sredstva v okviru svojih proračunskih sredstev iz PP 231815 – Izobraževanje učiteljev.

TZS za področje trgovine letno izvede usposabljanje v okviru Akademije TZS v sodelovanju z MKGP in morebitnimi ostalimi deležniki, na katerem se predstavi problematika odpadne hrane (evropska zakonodaja, strategija, akcijski načrt, smernice ipd) in možnosti doniranja. Letno se na to temo pripravi več člankov, ki se objavijo na zbornični spletni strani.

Univerza v Ljubljani (v nadaljnjem besedilu: UL), Biotehniška fakulteta in Veterinarska fakulteta v okviru projekta "UL za trajnostno družbo – ULTRA") vzpostavlja mikrodokazilo na temo Odpadna hrana in kultura prehranjevanja, ki bo v sklopu delavnic slušatelje opremilo s specifičnim znanjem na področju krožnega gospodarstva, preprečevanja nastajanja in zmanjševanja količin odpadne hrane ter varnega ravnanja s hrano v procesu prerazdeljevanja. Razvoj mikrodokazila bo potekal od leta 2023 do leta 2025 in bo v prvem letu vključeval oblikovanje seznama potrebnih kompetenc in specifičnih znanj ter pripravo koncepta podajanja novih vsebin s področja preprečevanja presežkov hrane in odpadne hrane, higiene živil ter vsebin živilske zakonodaje s poudarkom na prioritarnih načinih preprečevanja odpadne hrane. V drugem letu bodo zasnovane vsebine ocenili deležniki znotraj in izven UL, prav tako bo oblikovan nabor zunanjih predavateljev in pripravljena gradiva ter pilotno izvedene prve delavnice. Z oceno ugotovljene morebitne potrebne prilagoditve programa bodo izvedene v tretjem letu, ko se bo v polnem obsegu pričelo tudi izvajanje delavnic izobraževanj na temo preprečevanja presežkov hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano.

A4/2.a:

Intervencija IRP 32 - Izmenjava znanj in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev se bo izvajala po sistemu javnih razpisov. S pozivom, ki ga pripravi MKGP, bodo javne inštitucije (univerze, inštituti, izobraževalni zavodi ipd.) in zainteresirana javnost (vključno s kmetovalci), pozvani k pripravi predlogov tem, za katere menijo, da jih končni slušatelji, predvsem kmetje, potrebujejo za izboljšanje znanja in kompetenc. Vključena bo tudi tema zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane (npr. v okviru izboljšanih tehnologij, ekonomika pridelave, ipd.). Po preučitvi predlaganih tem bo MKGP objavil javni razpis za izbor izvajalcev za izvedbo različnih načinov in oblik izmenjave znanj in prenosa informacij (usposabljanja, demonstracij ipd.). Po končanem izboru izvajalcev (organizatorjev v primeru usposabljanj svetovalcev) bo MKGP pripravil »katalog izmenjave znanj in prenosa informacij« v katerem bodo zbrane teme, predavatelji, okvirne lokacije in termini izvedbe. Kmetje oz. slušatelji (člani kmetijskega gospodarstva, zaposleni v kmetijskem, gozdarskem in živilskem sektorju, lokalne akcijske skupine, kmetijski oz. gozdarski svetovalci) si bodo iz tega kataloga izbirali teme in obseg usposabljanj, ki jih potrebujejo pri svojem delovanju. Poudarek pri določanju tem bo

namenjen predvsem okoljskim in podnebnim vsebinam in tudi vsebinam, ki naslavljajo problematiko zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru strateškega načrta Skupne kmetijske politike MKGP. Usposabljanja se bodo izvajala med leti 2023–2027, to je za obdobje izvajanje strateškega načrta Skupne kmetijske politike. Kot kazalnik se bo spremljalo število udeležencev in število dogodkov.

A4/2.b:

V okviru izvajanja pristopa LEADER iz Evropskega sklada za razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: EKSRP) in izvajanja Community-Led Local Development (v nadaljnjem besedilu: CLLD) iz ESPRA 2021 -2027 bo, lokalnim akcijskim skupinam (v nadaljnjem besedilu: LAS), ki so potrjene za črpanje sredstev v perspektivi 2021–2027, organ upravljanja – EKSRP in ESPRA, v okviru animacijskih aktivnosti za pripravo strategij lokalnega razvoja (v nadaljnjem besedilu: SLR), med drugim predstavil tudi Strategijo za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano. Lokalnim akcijskim skupinam bodo predstavljene možnosti vključitve vsebine zmanjševanja odpadne hrane v strategije lokalnega razvoja in izvajanje potencialnih projektov v okviru pristopa LEADER (EKSRP) in CLLD (ESPRA). Kot kazalnik se bo spremljalo št. navodil v okviru izvajanja LEADER ter število projektov LAS in lokalnim akcijskim skupinam ribištvo (v nadaljnjem besedilu: LASR) z vključeno temo. Ozaveščanje LAS, LASR ter potencialnih upravičencev bo potekalo v okviru rednih nalog MKGP. Za projekte LASR se finančna sredstva zagotovijo v okviru PP 221060 (EU) in PP 221061 (SI) MKGP. Za projekte LAS pa iz PP SKP na MKGP.

A4/2.c:

IRP 10 - Podintervencija podpora za ustanovitev in začetno delovanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju, kjer se bo usposabljalno članke skupin proizvajalcev za skupno trženje. Upravičenec je ustanovljen z namenom skupnega dajanja blaga v promet na način, da upravičenec od svojih članov kupi proizvode iz sektorja oziroma sheme kakovosti za katere je priznan, z namenom priprave za prodajo, centralizacijo prodaje in dobavo kupcem. Upravičenec mora v času prejemanja podpore izvesti obvezne razvojne cilje. Eden izmed njih je usposabljanje članov na temo izboljšanja tehnologije oziroma pridelave proizvodov iz sektorja oziroma za proizvod iz sheme kakovosti, za katerega je upravičenec priznan. V to usposabljanje bo obvezno vključeno tudi usposabljanje članov na temo odpadne hrane, izboljšanje tehnologij pridelave, da je čim manj izgub hrane in odpadne hrane. Ukrep se bo izvajal v obdobju 2023 – 2027. Kazalnik bo število priznanih skupin in število vključenih kmetijskih gospodarstev v priznane skupine. Finančna sredstva so zagotovljena v okviru PP 221065 Skupni strateški načrt 2023-2027 – EKSRP – slovenska udeležba in PP 221064 Skupni strateški načrt 2023-2027 – EKSRP – EU.

A4/3.a, 3.b:

MKGP bo v okviru priprave letnih ali večletnih programov dela in finančnih načrtov posrednih uporabnikov za KGZS/Javno službo kmetijskega svetovanja (v nadaljnjem besedilu: JSKS) in Zavoda za ribištvo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZRS), Javna služba svetovanja v ribištvu, vključil naloge s področja zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane. KGZS/JSKS (za obdobje koncesije do 2027): Svetovanje, informiranje in usposabljanje pridelovalcev in predelovalcev ter izvajalcev dopolnilnih dejavnosti na kmetiji o možnostih zmanjševanja izgub hrane in količin odpadne hrane (tehnologija, pogodbe, predelava, doniranje,...) kot tudi priprava pisnih priporočil za primarno proizvodnjo. Kot kazalnik se bo spremljalo: Število priporočil v pisni obliki, objavljenih na spletni strani KGZS oz. Kmetijsko gozdarskih zavodov (v nadaljnjem besedilu: KGZ) in število usposabljanj in število udeležencev usposabljanj.

ZZRS bo v okviru izvajanje koncesije za svetovanje v ribištvu v obdobju 2023-2028 v okviru rednih nalog izvajal: informiranje oziroma svetovanje glede možnosti zmanjšanja odpadne hrane pri ribah med ribolovom in pri ulovu ter zmanjšanje izgub med zaledenitvijo, pakiranjem, skladiščenjem in prevozom. Kot kazalniki se bodo spremljali tisti, ki bodo opredeljeni v programu ZZRS v okviru izvajanja javne službe svetovanja v ribištvu (npr. število usposabljanj).

JSKS bo v okviru tehnološkega svetovanja kmetom in usposabljanj kmetov vključevala vsebine vezane na zmanjšanje izgub hrane in odpadne hrane. ZZRS pa bo v okviru izvajanja javne službe svetovanja v ribištvu informiral oz. ozaveščal o možnostih zmanjševanja odpadne hrane pri ribah med ribolovom in pri ulovu, zmanjšanja izgub med zaledenitvijo, pakiranjem, skladiščenjem in prevozom.

Finančna sredstva so zagotovljena v okviru PP 131710 – Javna kmetijska svetovalna služba in 253010 – Kmetijsko gozdarska zbornica ter PP 170059 – Izvajanje javne službe svetovanja v ribištvu.

A4/4:

V okviru ukrepa 4 bo MVI opravil pregled stanja usposabljanj izvedenih preko KATIS sistema ter na podlagi tega preučilo možnosti vključitev tem s področja ravnanja s hrano in odpadki hrane. MVI bo tematiko vključil v JR (za izbor in sofinanciranje programov profesionalnega usposabljanja VIZ), ki je načrtovan v prvi polovici leta 2023 za programe, ki se bodo izvajali v šolskem letu 23/24. Zagotovljena bodo integralna sredstva za objavo programov ali objavo in sofinanciranje programov. Izbrani izvajalec bo izvedel usposabljanje oziroma izobraževanje za strokovne delavce v VIZ z možnostjo ponovitve (glede na povpraševanje). Finančna sredstva za izpolnitev naloge MVI zagotovi v okviru svojih proračunskih sredstev (iz PP 231815 – Izobraževanje učiteljev). V okviru razpisa za šolsko leto 2024/2025 bo MVI ponovno vključil tematiko v JR.

A4/5:

V okviru MZ projektov se bo dodal (vsaj v manjšem delu) še vidik zmanjševanja odpadne hrane, čeprav to ni dogovorjeni cilj. In sicer v triletnem projektu »Nadgradnja razvoja trajnostnega modela strokovne podpore študentski prehrani – Dober tek, Študent!«, kjer so predvidena izobraževanja za študentske gostince in za gostince na splošno, in v triletnem projektu »Program Implementacije Smernic zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih za krepitev ponudbe zdravih šolskih obrokov – PISKR«, kjer so predvidena izobraževanja za VIZE.

Pri nekaterih projektih, ki jih sofinancira MZ v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2025 na področju A: Zdrava in uravnotežena prehrana in telesna dejavnost za zdravje, objavljenem v Uradnem listu RS, št. 74/22, se skuša upoštevati tudi vidik zmanjševanja odpadne hrane. In sicer v triletnem programu »Program Implementacije Smernic zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih za krepitev ponudbe zdravih šolskih obrokov – PISKR«, kjer so predvidena izobraževanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Usposabljanje organizatorjev šolske prehrane bo potekalo v okviru usposabljanja za izvajanje prenovljenih smernic za prehranjevanje, zlasti v delu, ki se nanašajo na zdravstveni vidik. Usposabljanje ima primarni namen slediti smernicam zdravega prehranjevanja v kontekstu zagotavljanja dovolj zelenjave in polnozrnatih živil v obrokih, ob sočasni skrbi za čim manj odpadkov. Zmanjševanje odpadne hrane nikakor ni primerno na račun zmanjševanja količine vključene zelenjave v obrok. Sredstva bo za ta namen zagotovilo MZ v okviru sofinanciranega programa (»Program Implementacije Smernic zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih za Krepitev ponudbe zdravih šolskih obrokov (Akronim programa: Program PISKR)« v višini 40.000,00 evrov letno. Financiranje se bo izvedlo iz PP 180050 Sredstva ima ministrstvo zagotovljena na proračunski postavki 180050 - Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti, ukrep 2711-18-0005 - Zdravje na področju prehrane in telesne dejavnosti.

V okviru usposabljanj organizatorjev šolske prehrane (nacionalni posvet organizatorjev šolske prehrane, študijska srečanja in druge oblike usposabljanj) bo Zavod Republike Slovenije za šolstvo vključil raznolike modele preizkušenih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti in priporočil na temo čim manj odpadne in zavržene hrane v okviru organizirane šolske prehrane.

A5/1:

Različni deležniki, ki bodo izvajali dobre prakse za manj izgub hrane in odpadne hrane bodo odgovorni osebi na MKGP pošiljali primere dobrih praks, ki jih bo MKGP objavil na spletni strani NSH. Izvajalci, ki bodo izvedli dobro prakso in jo želeli objaviti, bodo to lahko poslali na MKGP, ki bo dobro prakso objavil. Dobre prakse se bodo objavljale od vzpostavitve podstrani do leta 2030.

Kot kazalnik se bo spremljalo število objavljenih dobrih praks. Finančnih sredstev ni treba zagotoviti, razen za vzpostavitev podstrani. Objavljanje bo zagotovljeno v okviru rednih nalog MKGP.

A5/2:

V okviru razvoja praktičnih veščin priprave hrane v VIZ s poudarkom na tradicionalnih jedeh pri izvajanju različnih dejavnosti, ki se izvajajo v okviru osnovnošolskega izobraževanja VIZ, bo poseben poudarek na zmanjševanju odpadne hrane. Finančna sredstva so v okviru rednih nalog ZRSŠ. Projekt oziroma program se bo izvajal do leta 2030.

MZ v okviru javnega razpisa na področju varovanja in krepitev zdravja za področje zdravega prehranjevanja sofinancira program nevladne organizacije, ki v številnih šolah pa tudi Centrih šolskih in obšolskih dejavnosti izvaja program »Kuhna pa to«, kjer otroci za svoje vrstnike pripravljajo zdrave, sezonske, lokalne in tradicionalne obroke. Otroci z med vrstniškim nagovarjanjem vrstnikov pripomorejo k sprejetosti in uživanju živil, kot so zelenjava, kaše ipd., ki sicer med otroki niso priljubljena živila in v šolskih jedilnicah pogosto predstavljajo odpadek. Otroci s programom tudi pridobijo ustrezne veščine znanja priprave hrane, kar dolgoročno pripomore tudi k preprečevanju nastajanja odpadkov hrane v gospodinjstvih. Program se izvaja od 2023-2025.

A5/3:

Za vsak člen v verigi preskrbe s hrano, se bodo pripravila priporočila, ki jih bo financiral posamezen člen v verigi preskrbe s hrano.

Priporočila za primarno proizvodnjo se bodo pripravila v okviru rednih nalog KGZS/JSKS (A4/3.a). Posamezna pisna navodila se bodo pripravljala na letnem nivoju tako glede ravnanja s svežo zelenjavo in sadjem na kmetiji, za prodajo/prezve, skladiščenje, transport ter za dopolnilne dejavnosti na kmetiji-turizem na kmetiji, predelavo (npr. za zelenjavo, sadje, mleko,...). PP 131710 – Javna kmetijska svetovalna služba in PP 253010 – Kmetijsko gozdarska zbornica.

Za ribiški sektor bo ZZRS pripravil pisna priporočila v okviru rednih nalog in sicer glede ulova, rokovanja oz. ravnanja, skladiščenja in transporta rib in marikulture ter prodaje. Pisna priporočila se bodo smiselno uporabila tudi za sladkovodno ribištvo oz. se bodo v okviru letnih programov ZZRS po potrebi popravila (A4/3.b). Finančna sredstva so zagotovljena v okviru PP 170059 – Izvajanje javne službe svetovanja v ribištvo.

Za predelovalno industrijo se bo pripravilo priporočila v okviru Ciljnega raziskovalnega projekta (v nadaljnjem besedilu: CRP) -Hrana ni odpadek (npr. mlinarstvo, pekarstvo, sadjarstvo, industrija pijač, mlekarnstvo,...). Priporočila so v postopku priprave. Dodatnih finančnih sredstev ni potrebno zagotavljati.

Za gospodinjstva oz. potrošnike se bodo priporočila pripravila v okviru A2/6.

TZS bo naredil priporočila za trgovino v okviru sredstev PP MGTŠ.

ZPS bo objavil priporočila za gospodinjstva na svoji spletni strani. Naredila se bo tudi povezava do spletne strani NSH.

S strani MGTŠ je bil naročen prevod smernic Evropskega združenja hotelov, restavracij in kavarn (v nadaljnjem besedilu: HOTREC) glede zmanjšanja izgub hrane in odpadne hrane ter poslan turističnemu gospodarstvu. Smernice bodo objavljene tudi na spletni strani NSH.

A5/4:

Številna podjetja v trgovski dejavnosti že imajo razvite in vzpostavljene zgledne sisteme za ravnanje z živilskimi izdelki pred iztekom roka (znižanje, doniranje ipd.), TZS bo člane seznanjala in na te možnosti, kakor tudi na možne razvojno inovativne pristope, opozarjala tudi preko objav na svoji spletni strani. Kot kazalnik bo število objav s temo vzpodbujanja, ki se bodo izvajale v obdobju 2023 – 2030.

A5/5:

Nadgradilo se bo priporočila glede trajnostne organizacije dogodkov (torej glede lokalne hrane, lokacije, ki omogoča javni prevoz ali organiziran prevoz za več udeležencev, embalaže, elektronsko posredovanje gradiv, trajnostna darila, ločevanje odpadkov in preprečevanja zavržkov hrane, razdeljevanja morebitnih presežkov hrane, uporaba naravne svetlobe, ipd.), ki bo uporabno gradivo za javne naročnike pri vseh tovrstnih naročilih, ne glede na ocenjeno vrednost. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru projekta LIFE C4C PP 231758 Sklad za podnebne spremembe. Priporočila se bo tudi javno predstavilo in promoviralo preko različnih platform skozi novičnike. Priporočila se bodo pripravila v obdobju 2023 -2024.

A5/6:

V povezavi z A4/2b se bodo primeri dobrih praks, povezanih s preprečevanje izgub hrane in odpadne hrane in bodo izvedeni v okviru pristopa LEADER in CLLD, objavili na spletni strani NSH. Kot kazalnik bo število objavljenih primerov dobrih praks v obdobju 2023 – 2027. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru PP MKGP za delovanje in vzdrževanje spletne strani NSH.

A5/7:

Seznanjanje in vzpodbujanje prostovoljnega sprejetja Kodeksa odgovornega poslovanja s hrano in trženja (v nadaljevanju: kodeks, https://food.ec.europa.eu/system/files/2021-12/f2f_sfpd_coc_final_sl.pdf). Kodeks je eden

prvih rezultatov strategije od vil do vilic in sestavni del njenega akcijskega načrta. Določa ukrepe, ki se jih lahko akterji „med kmetijo in vilicami“, kot so predelovalci hrane, ponudniki gostinskih storitev in trgovci na drobno, prostovoljno zavežejo, da bi občutno izboljšali in sporočili svojo trajnostno uspešnost. Ti ukrepi so pomembni in izvedljivi v okviru njihovih lastnih dejavnosti, lahko pa spodbudijo sodelovanje s kolegi iz industrije in drugimi zainteresiranimi stranmi v prehranskem sistemu (npr. kmeti in potrošniki), da izvedejo podobne spremembe. Kodeks je začel veljati 5. julija 2021 in vsebuje nabor sedmih ambicioznih ciljev kot prostovoljnih zavez za ukrepanje, skupaj z okvirom spremljanja in ocenjevanja za merjenje napredka. Komisija bo razmislila o zakonodajnih ukrepih, če napredek ne bo zadosten. Zato želimo, da se omenjeni sektorji prostovoljno odločijo za vpeljavo odgovornega poslovanja in trženja. Informacije bo MKGP objavil na spletni strani NSH, ter hkrati pozval interesna združenja (GZS-ZKŽP, TZS, TGZS, OZS,...), da svoje člane obvešča in vzpodbujajo k vpeljavi kodeksa. Posebnih finančnih sredstev ni potrebnih, razen za namen morebitnih prevodov v slovenski jezik in aktivnosti za objavo, kar bo MKGP zagotovilo znotraj lastnih PP. Kot kazalnik se spremlja objava informacije na spletni strani NSH in število podjetij, ki je sprejela kodeks, ki vključuje tudi del vezan na zmanjšanje izgub hrane in odpadne hrane. Aktivnost se prične izvajati v letu 2023 in se izvaja do 2030.

A5/8:

MZ v okviru javnega razpisa na področju varovanja in krepitve zdravja (za obdobje 2023-2025) na področju Zdrav življenjski slog mladih, sofinancira program nevladne organizacije – Slovenske Karitas, »Migaj, zdravo uživaj«, v okviru katerega bodo mladim med drugim razvijali tudi veščine kuhanja s skrbjo za čim manj zavržene hrane. Financiranje se bo izvedlo iz PP 7083 Program varovanja in zdravstvena vzgoja, ukrep 27-11-18-0003.

A6/1:

a) V okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023-2027 se bo pri naložbenih intervencijah:

- IRP 02 Naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev - Podintervencija C Naložbe pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov,
- IRP 03 Kolektivne naložbe v kmetijstvu za skupno pripravo kmetijskih proizvodov za trg in razvoj močnih in odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano ter
- IRP 35 Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov za dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo - Podintervencija C. Pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki na področju predelave ali trženja kmetijskih proizvodov,

v okviru meril za izbor vlog na javnih razpisih, upravičencem dodelilo dodatne točke v kolikor bodo presežke

proizvodov donirali humanitarni organizaciji v skladu z 89. in 98.b členom Zkme-1 v okviru projekta »Donirana hrana«. Upravičenec, ki bo vložil vlogo na javni razpis na zgoraj navedene intervencije in bo v okviru meril za izbor uveljavljal merilo, ki se nanaša na donacijo presežkov proizvodov humanitarnim organizacijam, bo prejel dodatne točke in s tem nekoliko favoriziran pri izboru vlog. Pri tem bo določena minimalna vrednost količin donirane hrane. Vlogi na javni razpis bo vlagatelj priložil skenogram pogodbe s humanitarno organizacijo. Kazalnik bo število upravičencev, ki bodo uveljavljali to merilo, in koliko je bilo s tem merilom podprtih projektov. Intervencije IRP 02, IRP03 in IRP35 se sofinancirajo v okviru PP 221065 Skupni strateški načrt 2023-2027 – EKSRP – slovenska udeležba in PP 221064 Skupni strateški načrt 2023-2027 – EKSRP – EU.

b) V okviru Podpora za projekte evropskega inovativnega partnerstva (v nadaljnjem besedilu: EIP) bo upravičenec do podpore pogodbeno partnerstvo najmanj treh partnerjev za izvedbo projekta EIP. Obvezna partnerja bosta kmetijsko gospodarstvo in svetovalec, tretji partner bo lahko pravna ali fizična oseba, ki bo s svojim znanjem dopolnila izvedbo projekta. Ukrep se bo izvajal od 2023–2027. Kot kazalnik se bo spremljalo število objavljenih javnih razpisov in podprtih projektov EIP na temo zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane. Finančna sredstva za izvajanje intervencije IRP31 – Podpora za projekte EIP so zagotovljena v okviru finančnih sredstev za intervencije razvoja podeželja Strateškega načrta SKP za obdobje 2023-2027 za Slovenijo.

A6/2:

Vključevanje teme zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane v okviru izbire raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa. Zaenkrat se je zaključil CRP – Hrana ni odpadek. V izvajanju pa je projekt Načini in možnosti uporabe živil, ki niso več namenjena prehrani ljudi, kot alternativna krmila za rejne in druge živali. Ukrep se bo izvajal do 2030. Kot kazalnik se bo spremljalo število objavljenih pozivov in število podprtih projektov. Sredstva za podprte projekte se bodo zagotovila na MKGP PP 255110 – Kmetijsko znanstveno raziskovalno delo.

A6/3:

Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave (v nadaljnjem besedilu: MIPOR) bo v sodelovanju z ZPS v obdobju od 2023 do 2029 pripravil tri raziskave o ponudbi živil tik pred iztekom roka uporabnosti v trgovinah večjih slovenskih trgovcev. Namen raziskav je informirati potrošnike o velikosti in pestrosti ponudbe živil tik pred iztekom roka uporabnosti z namenom spodbujanja potrošnika pri izbiri takih živil, ki je smiselna tako s finančnega vidika kot preprečevanja zavržene oziroma odpadne hrane. Ukrep se bo v letu 2023 izvajal v okviru rednih nalog MIPOR (pravna podlaga je podeljena

koncesija za opravljanje javne službe izvajanja primerjalnih ocenjevanj blaga in storitev s strani MGTŠ; PP 231592 MGTŠ). Sredstva zagotavlja ZPS, v kolikor se ne podeli koncesije od 2024-2029 (11.680 evrov).

A6/4:

Resorji, ki so sodelovali pri pripravi akcijskega načrta spremljajo objave sofinanciranja raziskovalnih projektov in inovacij v okviru Strateškega razvojnega inovacijskega partnerstva za hrano (v nadaljnjem besedilu: SRIP hrana), Obzorje 2020 (v nadaljnjem besedilu: H2020) in Obzorje Evropa. Ukrep se izvaja v obdobju 2023-2030. Kot kazalnik se spremlja število uspešno prijavljenih projektov na temo zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane v obdobju 2023–2030 in število izvedenih aktivnosti. Posebnih finančnih sredstev za aktivnost spremljanja ni treba.

A6/5:

Na spletni strani Naša super hrana (NSH) se bodo objavljale morebitne informacije o različnih virih financiranja raziskav in njihovih izsledkov, ki jih bo našel urednik podstrani in/ali jih prejel s strani vključenih izvajalcev in sodelujočih v Akcijskem načrtu. Ukrep se bo izvajal od vzpostavitve podstrani do 2030. Kot kazalnik se bo spremljala ureditev povezav do razpisov in izsledkov. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru vzpostavitve in delovanja spletne strani NSH iz MKGP PP 147310 Informiranje in promocija kmetijskih in živilskih proizvodov in PP 130024 Obvezni prispevek po Zakonu o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov.

A6/6:

TZS v letu 2024 med člani izvede anketo, s katero preveri, kateri proizvodi so najpogosteje zajeti v ponudbo blizu izteka roka uporabnosti in zbere predloge za morebitno dopolnitev oziroma nadgradnjo sistema doniranja hrane. Finančna sredstva so zagotovljena v okviru aktivnosti TZS.

A7/1:

Ukrep vzpodbujanje identificiranja in spremljanje vzrokov za nastanek izgub hrane in odpadne hrane se bo izvajal v okviru različnih predavanj, objav, člankov, smernic idr. v obdobju od 2023 do 2030. Aktivnosti bodo izvajali:

- MKGP v okviru predavanj za različne člene verige preskrbe s hrano (proizvajalci kmetijskih pridelkov oziroma živil, distribucija, predelava, trgovina, strežba in priprava, doniranje, gospodinjstva). Finančna sredstva za tovrstna predavanja bodo zagotovljena v okviru rednih nalog MKGP,
- MOPE v okviru projekta LIFE C4C, in sicer v obliki delavnic za različne člene v verigi. Delavnice bodo vključevale pregled stanja, diskusijo z udeleženci in

priporočila. MOPE bo delavnice izvajal v obdobju 2024-2026. Finančna sredstva v višini 3.000 evrov bodo zagotovljena v okviru projekta LIFE C4C s strani MOPE,

- MSP v sodelovanju z NIJZ in MKGP v okviru rednih letnih srečanj (vsako letni posvet) Aktiva prehranskih delavcev. Ukrep se bo izvajal v obdobju od 2025 do 2029. Za izvedbo se bo zagotovilo 2.000 evrov iz PP MSP – Ministrstva za solidarno prihodnost.

TZS bo v letu 2024 med člani izvedel anketo, s katero bo preveril kateri proizvodi so najpogosteje zajeti v ponudbo blizu izteka roka uporabnosti in zbral predloge za morebitno dopolnitev oziroma nadgradnjo sistema doniranja hrane. Finančna sredstva so zagotovljena v okviru aktivnosti TZS.

V določenih projektih, ki jih sofinancira MZ v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitve zdravja do leta 2025 na področju A: Zdrava in uravnotežena prehrana in telesna dejavnost za zdravje, objavljenem v Uradnem listu RS, št. 74/22, se skuša upoštevati tudi vidik zmanjševanja odpadne hrane. In sicer v triletnem programu »Nadgradnja razvoja trajnostnega modela strokovne podpore študentski prehrani – Dober tek, Študent!«, kjer so predvidena izobraževanja za študentske gostince in za gostince na splošno. Zmanjševanje količin odpadne hrane se ne bo izvajalo na račun zmanjševanja količine vključene zelenjave v obrok. Sredstva bo za ta namen zagotovilo MZ v okviru manjšega dela predvidenih sredstev za izvedbo celotnega programa, ki znaša za program »Nadgradnja razvoja trajnostnega modela strokovne podpore študentski prehrani – Dober tek, Študent!« v višini 32.000,00 evrov letno. Sredstva ima ministrstvo zagotovljena na proračunski postavki 180050 - Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti, ukrep 2711-18-0005 - Zdravje na področju prehrane in telesne dejavnosti.

A7/2:

Priprava priporočil in pripomočka za identifikacijo in spremljanje vzrokov odpadne hrane (gospodinjstva, ...) Orodje se bo pripravilo do 2024. Kazalnik, ki se bo spremljal so objavljena priporočila in objavljen pripomoček na spletni strani NSH v 2024 - 2025.

MOPE bo v okviru projekta LIFE C4C objavil poenostavljeno verzijo kuhinjskih dnevnikov odpadne hrane za gospodinjstva, katerih namen je ozaveščanje. Dnevniki so namenjeni gospodinjstvom in ne prehranski verigi (profesionalnim kuhinjam). Finančna sredstva MOPE zagotavlja v okviru projekta LIFE IP C4C.

Za ostale člene verige preskrbe s hrano se bo poskusilo poiskati sredstva v okviru Sklada za podnebne spremembe ali Načrta Mreže za podeželje 2023-2027 (A1/8) in pripraviti priporočila in pripomoček.

A8/1:

MKGP bo v dogovoru s humanitarnimi organizacijami in TZS organiziral usposabljanja glede ravnanja z donirano hrano, varno hrano shranjevanjem idr., UVHVVR bo na usposabljanju sodeloval z izvedbo predavanj s področja dela uprave. MKGP bo pripravil aktualne informacije glede javnega razpisa za sofinanciranje nakupa tehnične opreme posrednikom pri doniranju hrane,... in po potrebi povabil druge predavatelje za katere bo poskrbel za morebitna plačila izvedbe predavanj. Usposabljanja se bodo izvajala do 2030 v okviru rednih nalog MKGP in UVHVVR (PP 130043 plače). Kot kazalnik se bo spremljalo število usposabljanj in število udeležencev.

TZS lahko ponudi platformo Akademije TZS za izvedbo usposabljanj in seznanj člane.

A8/2:

MKGP na letnem nivoju objavi Javni razpis za sofinanciranje nakupa tehnične opreme posrednikom pri doniranju hrane v okviru razpoložljivih finančnih sredstev (do 100.000 evrov). Financira se tehnično opremo, ki prispeva k varnemu in kakovostnemu prerazporejanju hrane. Javni razpis se bo izvajal do 2027. Spremljalo se bo število objavljenih JR in število prejemnikov. Finančna sredstva se zagotovijo v okviru MKGP PP 200024 Podpora prepoznavnosti slovenske hrane.

A8/3:

Vzpostavljena bo delovna skupina Vlade Republike Slovenije, sestavljena s člani, ki pokrivajo različne resorje (socialo, zdravje, humanitarne organizacije, donirano hrano,...). Delovna skupina bo reševala izzive s katerimi se pri svojem delovanju srečujejo humanitarne organizacije, ki prerazporejajo donirano hrano, kot tudi z možnostjo nadgradnje oz. povezovanja sistema razdeljevanja evropske sheme razdeljevanja pomoči v hrani in projektom donirane hrane. Posledično bi bilo možno ranljivim skupinam nuditi večjo pestrost živil, bolje povezovati podatke, delovne moči, pomagati reševati energetske in delovne izzive organizacijam idr. Za namen pomoči humanitarnim organizacijam, ki prerazporejajo donirano hrano se bo pogledalo in proučilo tudi možnost vključitve oseb, ki služijo zaporno kazen. V delovno skupino bodo, v kolikor bo potrebno, vabljeni drugi deležniki npr. Zadružna zveza, Kmetijska gozdarska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, humanitarne organizacije, drugi resorji). Delovna skupina bo imenovana v letu 2024. Finančna sredstva niso potrebna in bodo zagotovljena v okviru rednih nalog članov posameznih ministrstev in drugih organizacij.

A9/1:

MKGP bo v okviru svojih pristojnosti in finančnih sredstev proučilo možnost vzpostavitve pilotnega projekta ponudbe, spremljanja oziroma poročanja presežkov oz.

donirane hrane. Projekt se lahko izvede v okviru razpisa CRP, javni razpis (v nadaljnjem besedilu: JR), JN, drugih virov za financiranje raziskav. Skupaj z MOPE se prouči tudi možnost financiranja preko Sklada za podnebne spremembe. Na spletni strani NSH se nato objavijo izsledki pilotnega projekta v letih 2024–2030. V kolikor se bodo zagotovila sredstva, se objavi izsledke in digitalno platformo ponudbe, spremljanja in poročanja presežkov oz. donirane hrane.

Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SURS) bo s svojim znanjem in izkušnjami sodeloval oz. pomagal MKGP pri vzpostavljanju metodologije za spremljanje presežkov oz. donirane hrane.

TZS se lahko v okviru te aktivnosti vključi v vlogi promocije platforme med člani - (potencialnimi) uporabniki ter skladno s tem predlaga dopolnitve ali nadgradnje.

A9/2:

MKGP bo na spletni strani NSH objavil kalkulator vplivov preprečene odpadne hrane. Kalkulator vključuje količinske, finančne in podnebne vplive ter predlaga nekatere možnosti ukrepanja. Objavljen bo v letu 2023. Finančna sredstva so zagotovljena v okviru Sklada za podnebne spremembe MKGP (PP 231758 Sklad za podnebne spremembe).

A10/1:

V letih 2024-2029 bosta MOPE in Agencija Republike Slovenije za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO) nadgradila sistem za poročanje podatkov o odpadkih (IS-Odpadki). Nadgradnja sistema se bo izvedla za pridobitev bolj kakovostnih podatkov o odpadkih, kar pomeni bolj kakovostne podatke o odpadni hrani.

A10/2:

V letih 2023-2026 bo SURS nadgradil metodologijo za pripravo podatkov o odpadni hrani glede na izvor njenega nastanka in spremljanje nastajanja odpadne hrane v gospodinjstvih. Pripravil bo metodologijo za oceno količine odpadne hrane iz primarne proizvodnje in vpliv teh količin na podatke o odpadni hrani iz gospodinjstev. Kot kazalnik se spremlja: Ocene kvantitativnih podatkov o odpadni hrani v primarni proizvodnji in v gospodinjstvih.

Prav tako MOPE v okviru projekta LIFE C4C predvidoma v letih 2024-2026 izvede sortirne analize bioloških odpadkov iz gospodinjstev z namenom določanja deleža odpadne hrane ter kuhinjske dnevnik. Kot kazalnik se spremlja: Rezultati analiz kuhinjskih dnevnikov odpadne hrane in sortirnih analiz bioloških odpadkov iz gospodinjstev.

Finančna sredstva: SURS v okviru rednih nalog, MKGP – primarna proizvodnja, MOPE LIFE C4C 40.000 evrov, PP 231758 Sklad za podnebne spremembe.

A10/3:

V obdobju 2025-2026 MOPE in SURS pripravita nadgradnjo metodologije za izračun deleža o odpadni hrani v bioloških odpadkih in mešanih komunalnih odpadkih. Kot kazalnik se spremlja: Delež odpadne hrane v bioloških odpadkih in delež odpadne hrane v mešanih komunalnih odpadkih. Finančna sredstva za ukrep A10/3 in ukrep A10/4 zagotovi MOPE v okviru LIFE C4C (biološki odpadki), 6.000 evrov, PP 231758 Sklad za podnebne spremembe, MOPE redne naloge (mešani komunalni odpadki), SURS, redne naloge.

A10/4:

V obdobju 2025–2030 MOPE in SURS pripravita nadgradnjo metodologije za izračun deleža užitnega oziroma neužitnega dela odpadne hrane med nastalo odpadno hrano. Kot kazalnik se spremlja: Delež užitnega oziroma neužitnega dela odpadne hrane v nastali odpadni hrani. Finančna sredstva: glej A10/3 MOPE v okviru LIFE C4C (biološki odpadki), 6.000 evrov, PP 231758 Sklad za podnebne spremembe, MOPE redne naloge (mešani komunalni odpadki), SURS, redne naloge.

A10/5:

SURS in MOPE bosta na osnovi podatkov iz različnih virov vzpostavila model za pripravo ocen odpadne hrane po izbranih skupinah živil (na nivoju: sadje, zelenjava, mesni izdelki, mlečni izdelki, pekovski izdelki ipd.).

Finančna sredstva bosta SURS oziroma MOPE poskusila zagotoviti s pomočjo mednarodnih projektov. V kolikor pri pridobitvi mednarodnih projektov SURS oziroma MOPE ne bosta uspešna, bo MOPE skušal zagotoviti alternativni vir sredstev oz. bo podal predlog za financiranje iz Slada za podnebne spremembe. Pridobitev sredstev iz Sklada za podnebne spremembe bo odvisna od prioritete Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe.

A10/6:

V letih 2025–2030 bo SURS nadgradil prvo objavo podatkov o odpadni hrani, postopno glede na rezultate pridobljene iz ukrepov 2 do 5 aktivnosti 10. Kot kazalnik se spremlja: Nadgrajena SURS objava podatkov o odpadni hrani. Finančna sredstva so v okviru rednih nalog SURS.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana

Tel.: +386 1 478 90 00
E-mail: gp.mkgp@gov.si
mkgp.gov.si